

[Medizinische Dissertationen]
1748-89. Sammelband]

DE
**NONO PARE NERVORVM
CEREBRI.**

DISSERTATIO INAVGVRALIS

QVAM

ILLVSTRIS FACVLTATIS MEDICAE
CONSENSV

PRO

GRADV DOCTORIS MEDICINAE

D. XXVI. AVGUST. MDCCCLXXVII.

H. L. Q. S.

PVLICE DEFENDET

IOHANNES FRANCISCVS WILHELMVS BOEHMER

GOETTINGENSIS.

GOETTINGAE.

Litteris IOH. CHRIST. DIETERICH.

NONO PARAE NERVOVM
GERMANIA

DISTRIBUTIO IMPERIALIS
HISTORIA FACULTATIS MEDICAL
CONSERVA

GRU'DA DOCTORIS MEDICINAE

O'ZARIA A'ZARIA MEDICALIS

PARVUS DEDICAT

DISCIPULIS PRINCIPALIBVS HONORIBVS

DEUTSCHLANDIS

COLLINGE

COLLUS IN CHIETI PICTORIUM

V I R O
ILLVSTRI, EXPERIENTISSIMO
**PHILIPPO ADOLPHO
BOEHMERO**

PH. ET. MED. D.

POTENTISSIMO BORVSSOR. REGI A CONSILIIS AVLICIS
MEDIC. ANAT. ET CHIRVRG. P. P. O.

FACVLTATIS MED. ET ACADEMIAE FRIDERICIANAE SENIORI
ACADEMIAR. CAES. NAT. CVRIOSOR. ITEMQUE
IMPERIAL. PETROP.

N E C N O N
RÉGIAR. BEROLIN. SCIENT. ET PARIS. CHIRVRG.
SODALI,

ORPHANOTROPHAEI HALENSIS MEDICO FELICISSIMO,
DOMINO IN NEVKIRCHEN,

P A T R V O S V O

AD CINERES VSQVE
OMNI PIETATIS ATQVE OBSERVANTIAE CVLTV
DEVENERANDO.

ATR. MAX. A. R.
UNIVERSITATIS IMPERIALIS
PHILIPPO ADOLPHO
BOHEMERO

PI. ET. MER. D.

PHILIPPO ADOLPHUS BOHEMUS CONSILIUS ALVICI

PI. ET. MER. D.

PI. ET. MER. D. PHILIPPO ADOLPHUS BOHEMUS CONSILIUS ALVICI

PI. ET. MER. D.

PI. ET. MER. D. PHILIPPO ADOLPHUS BOHEMUS CONSILIUS ALVICI

PI. ET. MER. D. PHILIPPO ADOLPHUS BOHEMUS CONSILIUS ALVICI

ATR. MAX. A. R.

ATR. MAX. A. R.

ATR. MAX. A. R. ATTRA. MAX. A. R.

PI. ET. MER. D.

VIR ILLVSTRIS
ATQVE EXPERIENTISSIME;

Vt TIBI commentationem qualemcumque inscribere
iuuenis audeam, animum mouet, tum summa NO-
MINIS TVI inter Anatomicos celebritas, tum in-
signis quam per annum et semestre, quo TVIS sub
auspiciis medicinae studia persequi contigit, continuo
expertus sum, benevolentia erga me atque humanitas.
TIBI enim vel maxime probari cupio conatus meos,
cuius et in arte, quam colere tyro incepi, longe late-
que inclaruit fama, et quem in capessenda medicina
optimum dulcissimumque veneror praceptorum. Nec

omnino potui praetermittere opportunitatem, qua
animum, tot tantisque vel paterno amore in me colla-
tis beneficiis devinclissimum, sincerimamque, qua pe-
ctus perfusum sentio, pietatem publice significarem.
Quodsi felici mibi contigerit, ut studiorum primitiis
benigne annuas, babebo sane, de quo mihi gratuler
et unde ad ulteriores conatus fortissima capiam inci-
tamenta. Vale, VIR ILLVSTRIS, OPTI-
ME PATRVE, diu vale, eoque, quo bucusque
me amplexus es, favore in posterum etiam prosequi
non dedignare

ILLVSTRIS TVI NOMINIS

OBSERVANTISSIMVM CVLTOREM
JO. FRANC. WILH. BÖHMER.

PRAEFATIO.

Quum per annum et semestre; quo Halae versatus sum, felici mihi contigerit, ut **PATRVI OPTIMI, VIRI ILLVSTRIS**, singulari erga me benevolentia aegrotorum, quorum curam ille suscepereat, lectos accedere, eoque dulcissimo praceptorre duceque grauissimo morborum cognitiones felicesque curationes in individuis ediscere mihi licuerit; inter alios praeprimis rebellis iste atque pertinax morbus, quem Hydropem vocant, omni attentione dignus mihi videbatur. In quo morbo debellando quum adeo felicem cernerem **PATRVVM VENERANDVM**, mihiique **EIVS** quidem auspiciis atque subsidiis duos aegrotos hoc morbo, eoque ad summum perducto, laborantes prorsus sanitati restituere contigerit; in animum induxeram, *de secura hydropem sanandi methodo* inauguralem, quam vocant, prescribere Dissertationem. Quo quidem proposito rursus Göttingam me contuli, ibi ut ad hono-

res

res rite capeſſendos me accingerem, ſtudiumque Anatomiae, cuius inſignem, quem medico práctico in cognoscendis et curandis morbis praefat uſum, edoctus ſuaviffimo ore VENERANDI PATRVI, bene perſpexeram, per ſemestre adhuc ſpatium ulteriori cura ac diligentia perſequer. In quo quidem studio traſtando atque exercendo quum EXOPTATISSIMO uteror PRAECEPTORE, ILLVSTRIS WRISBERGIO, factum eſt, ut utiliſſimae disciplinae amore captus, prácticum, quod hucusque mihi arriferat, argumentum ex EIVS quidem confilio atque ſuauſu cum anatomico themate commutarem. Quod quidem, quamquam ancipitem me tenuerit, prácticae potiſſimum Medicinæ studio indulgentem: prius tamen argumentum, in quo traſtando iam versabar, in aliud tantum locum diſferre putavi, quum ab OPTIMO PRAECEPTORE, pro ea quae IPSIVS eſt benevolentia, mihi propositum ſit thema, in quo elaborando non iniucundum me poſituruſu eſſe laborem, perſuauſum mihi habebam, argumentum ſcilicet *de nono nervorum cerebri pare*, in quo anatomice perquirendo vires ingenii experiri tentavi.

Ipsam

Ipsam de hoc nervo tractationem *tribus* complexus sum
Sectionibus, in quarum *Priori* praecipuos recensui autores,
qui de nono neruorum cerebri nero memorabile quid per-
scripserunt; iis vel prorsus omissis, vel obiter tantum in-
dicatis, qui istorum praedictis usi, ne eorum quidem men-
tionem iniecerunt.

In altera *Sectione* ipse quantum potui accurate originem,
decursum atque distributionem huius nerui descripsi, ico-
neque adiecta connubium nostri nerui cum arteria ver-
tebrali, ipsius exitum ex crano, decursum in collo, quo-
que, dum in hoc decurrit, edit accipitque ramos, illu-
straui. Caeterum optimas, quae quidem mihi innotue-
runt, suo vnamquamque loco, indicaui icones, ut vel
B. L. locum facerem exactiori de huius nerui distributio-
ne disquisitioni.

In *tertia* denique *Sectione* primo quidem quaestione
inter Physiologos diu ventilatam, num ad gustum neruus
noster aliquid conferret, nec ne, examini subieci; dein
praecipuos, quos in corpore nostro praefstat usus, deter-

minavi; tandemque varia symptomata morbosque, qui a
neruo nostro eiusque cum aliis nervis communicatione pen-
dunt, ex eius cognito situ atque distributione explicui.

Caeterum **TVO**, B. L. aequissimo iudicio, commen-
datas esse cupio hasce primitias, in quibus proponendis
omni quidem animi contentione id tantum egi, ne exspe-
ctionem **TVAM** prorsus frustrari viderer. Vale.

SECTIO

SECTIO I.

*De variis qui de nono neruorum cerebri pare scripserunt
autoris.*

§. I.

Primum inter eos, qui de nono neruorum cerebri pare scripserunt, autores, locum sibi vindicat, qui mira industria anatomiae studium coluit, CLAVDIVS GALENVS; quamquam is quidem hominum cadauera numquam dissecuerit, sed simiarum potissimum dissectionibus delectatus, harum strucuram ad corpus humanum transstulerit *a*). Quae autem de hoc neruo, cui, neglecto olfactorio et pathetico neruo, septimum et vltimum inter reliqua neruorum cerebri paria assignat locum, tradidit vir meritissimus, partim in eius Libro *de neruorum dissectione*, partim in Libro IX *de usu partium* continentur. Pauca quidem sunt, eaque nec accurate, nec clare prescripta, quae de hoc neruo nobis reliquit; nec tamen falsa proposuisse videtur. Exortum nostri nerui ab ea cerebri parte deducit, qua in medullam spinalem definit; *b*) in supremo collo eum coniungi dicit cum octauo nostro neruorum pare *c*); dein vero maximam eius partem musculis linguae inseri, paruam autem eius particulam peruenire

ad

a) ALB. DE HALLER Biblioth. anat. Tom. I. p. 83 sqq.

b) *De usu partium.* Lib. IX. Cap. XII.
c) ibidem.

A

ad musculos, qui cartilagini thyreoideae et humilibus Lambdoidei ossis lateribus communes sint *d*), quos alibi rectos laryngis musculos vocat *e*) et sub quibus sine dubio intelligere videtur sternothyroideum et sternohyoideum musculum. Monet etiam in alias interdum musculos eius peruenire propagines *f*). Denique etiam anastomosis nostri nerui cum I^{mo} et II^{do} parium cervicalium meminit *g*).

§. 2.

Qui post GALENV M primus nominandus, huic tamen longe postponendus est, ALEXANDER BENEDICTVS *h*) sub finem seculi XVth et initio XVIth vixit. Is enim, neglecto ordine, quo GALENV S neuorum cerebri paria descriperat, maxima confusione historiam neuorum proponit, et sub septima sua neuorum cerebri conjugatione octauum nostrum describit par *i*), nec ullam noni nostri neuorum paris facit mentionem.

§. 3.

Eodem tempore cum Priori vixit IACOBVS SYLVIVS *k*), qui teste ANDR. LAVENTIO *l*) et IO. RIOLANO *m*), primus omnium in

d) Lib. de Diff. nervor. Cap. VIII.

e) De usu part. Lib. IX. Cap. XII.

f) De Diff. Nerv. Cap. VIII.

g) Ibidem. Cap. IX.

h) ALEX. BENEDICTI Physici Anatome sive Historia corporis humani. 1527. Colon. 8vo.

i) Lib. IV. Cap. XXI.

k) IAC. SYLVII Opera medica.

Edit. a RENATO MOREAV. Colon. 1630. fol.

l) ANDR. LAVENTII Histor. Anatomi. Lib. I. Cap. XIV.

m) IO. RIOLANI Antropol. Lib. I. Cap. V. et XXIX.

in humanis cadaueribus anatomen administravit. Iis autem, quae **GALENVS** de nostro néruo dixerat, nihil addit nisi id, quod hoc septimum, quod etiam durum vocat, par, ad linguae radicem sexto suo pari, nostro octauo, portionem sui det *n*). Qua quidem in re néruius *Glossopharyngeus* ipsi imposuisse videtur, quem forsitan pro septimi paris ramo falso habuit.

§. 4.

Coaeus **SYLVII**, **IOANNES FERNELIVS**) praeter ramos nerui nostri ad musculos linguae et laryngis, aliorum etiam mentionem facit, quos in primos amplosque lacertos, scapulam sursum adduentes, et denique in eos, qui tonfillas et fauces inuoluant, abire dicit *p*). Quosnam vero sub his intellexerit musculos vix determinare ausim. Fortene sub his mylohyoideum, sub illis autem coracohyoideum intellexit?

§. 5.

Prætermitto **CARPVM** *q*), **NICOLVMQVE** *r*) et alias qui ex **GALENO** repetunt, quae de néruo nostro tradunt, et ad **ANDREAM VESALIVM** *s*) proprio, qui in anatomia, cuius studio indefessa di-

A 2

ligen-

n) Lib. cit. *Ifagog. in HIPPOCR.* et *GALEN. Libr. anatom. Lib. II. Cap. VI. p. m. 108.*

o) *IOH. FERNELII vnuerfa Medicina*, Ed. a *THEOPH. BONETO*. Venet. 1679. fol.

p) Lib. cit. in *Descript. Part. Corp. hum.* Cap. IX. p. 21.

q) *IACOBICARPI Ifagoge in Anatomiam Corp. human.* Argent. 1530. 8vo.

r) *NICOLAI NICOLI Sermo terius de Anatomia capitii Venet.* 1533. fol.

s) *ANDR. VESALII de Humani corporis fabrica Lib. VII. Basil.* 1542. fol.

ligenzia totum seſe dederat, adeo excelluit, vt sui temporis invidiam, posteritatis autem admirationem sibi conciliaverit. Primae sunt eius, quae de neruo nostro exstant, icones, in quarum vna originem nerui nostri ex corporibus pyramidalibus illuſtravit, altera vero eius coniunctionem cum oſtauo pare, variosque, quos in musculos laryngis, ossis hyoidis et linguae emittit, ramos ante oculos ponit *t*); ita tamen, vt neque musculi, quibus hi rami proſpiciunt, neque aliae partes, quarum vicinia gaudet neruus noster, sed ſoli nerui absque omni cum aliis partibus communicatione ſint ex-preſſi. Accuratius GALENO, VESALIVS exortum nerui nostri cum pluribus ſurculis, in vnum truncum coeuntibus, deſcripſit. Falso vero huius nerui ramos ad digastricum et stylohyoideum muſculum adire afferit. Errat denique cum Praeceptore SYLVIO, quod portionem septimi paris ad linguae radicem ſexto ſuo pari accedere hoc-que adaugere dixerit *u*).

§ 6.

Qui eodem cum VESALIO tempore vixit CAROLVS STEPHANVS *x*) plurima quidem ex GALENO defumſit, vt ipsius adeo verbis vtatur: ipsum tamen etiam cultrum anatomicum adhibuiſſe, vel ex eo apparet, quod in ſupremo collo anastomofin obſeruauerit inter nonum noſtrum et oſtauum par *y*), quam nemo ante eum obſerua- verat. Meminit etiam communicationis noſtri nerui cum I^{mo} et II^{do}

pare

t) Lib. III. p. 318 et 319.

partium Corporis Humani Libri III.

u) Lib. IV. p. 330.

Paris. 1545. fol.

x) CAR. STEPHANI *de Diffectione*

y) Lib. II. Cap. LIX. p. 249.

pare ceruicalium. Denique etiam coniunctionem nostri nerui cum tertii sui paris ramis descendantibus obseruasse afferit α), qui rami descendentes nerui lingualis tertii Quinti paris rami esse videntur; eius enim tertium par nostrum est quintum,

§. 7.

VESALII discipulus, nec sane indignus, fuit REALDVS COLVMBVS α), qui in describendo neruo nostro breuissimus quidem, nec tamen plane hic omittendus est. Septimum, quod nonum nostrum est, par, ad extrellum usque linguae percurrere obseruavit β). Notari etiam hic meretur propter rarissimam, quam instituere ipsi contigit, obseruationem; qua in homine, omnis gustus experite, par quartum suum, quod noster lingualis est neruus tertii Quinti paris rami, deficere in lingua animaduertit γ)

§. 8.

Iam nominandus venit accuratissimus et diligentissimus corporis humani perscrutator, GABRIEL FALLOPIVS δ), qui quidem in enumerandis nerui nostri ramis parum curiosus fuit; varia tamen, quae ad nostrum neruum attinent, memoratu digna tradidit ϵ). Nonum nostrum par, quod Seculi mori obsequatur, septimum appellat,

A 3

in

α) Ibidem.

δ) GABR. FALLOPII *Observatio-*

α) REALDI COLVMBI *de re anatomica* Libri XV, Paris. 1572. 8vo.

η) *nec anatomicae ad PETRVM MAN-*
NAM. Venet. 1561. 8vo.

β) Libr. VIII. Cap. III. p. 364.

ϵ) p. 155.

γ) Libr. XV, p. 486.

in supremo collo cum octauo nostro pare non commisceri, sed tantum colligari; antequam vero ab hoc nexus recedat, octauo pari fibrā, geminam aliquando, communicare afferit. Propagines nerui nostri ad extrellum vsque linguae apicem percurrere animaduertit. Nec ignota illi fuit fibrarum nostri nerui cum ramis nerui lingualis tertii Quinti paris rami coniunctio.

§. 9.

Qui innumera ad amplificandam perficiendamque anatomiam contulit **BARTHOLOMAEVS EVSTACHIVS** *f*), coaequs **FALLOPII**, egregiam fane, vt aliorum neruorum, sic etiam nostri nerui posteritati reliquit delineationem *g*), **VESALII** iconē longe accuratiorem atque locupletiorem; quae tamen, quum absque omni cum aliis partibus connexione nerui ibi sint expressi, non omni, qua posset, perspicuitate gaudet. Egregie delineat ramum nerui nostri descendenter, eiusque cum secundo ceruicalium pare coniunctionem, quique ex hac coniunctione oriuntur, neruos. Ipsius denique nerui nostri trunci, arcuata via versus linguam adscendentis, multos exhibet ramos, ad ossis hyoidis linguaeque musculos abeuntes.

§. 10.

Eodem tempore cum **FALLOPIO** et **EVSTACHIO** vixit **VIDIVS VIDIVS** *h*), qui quidem in describendo neruo nostro satis brevis

f) **BARTH. EVSTACHII Tabulae anatomicae cum explicatione**
BERNH. SIEGFR. ALBINI. Luggd.
Batav. 1744. fol.

g) Tab. XVIII. fig. 2.

h) **VIDI VIDIVS operum s. artis medicinalis** Tomus tertius. Francof. ad Moen. 1626. fol. Lib. III. p. 83.

vis est, nec tamen neglexit FALLOPII, quem in pluribus sequitur, circa neruum nostrum obseruationes. Eius icones ex VESALIO de-
promtae sunt.

§. II.

Insignem vero in neruorum historia confusionem paravit AR-
CHANGELVS PICCOLHOMINVS ⁱ⁾, qui neglectis optimorum ana-
tomicorum scriptis et inuentis, neruos pessimo naturalique ipsorum
dispositioni prorsus contrario ordine disposuit descripsitque. Tria ad
linguam abeuntia recenset neruorum paria ^{k)}, quorum illud, quod
octauum vocat, ut ex eius descriptione patet, nonum nostrum est
par, cuius descriptionem, quantum fieri potest, breuissime absolut.
Quid vero sub sexto suo intelligat pare, cui nomen linguae motoris
imponit, prorsus non perspicio. Adiecta tabula ^{l)}, qua neruos ca-
pitis vnum infra alterum ad varias capitum partes deducit, vix rudior
esse magisque a natura abhorre potest.

§. 12.

Breuiter tantum attingam, qui in fine seculi XVIⁱⁱ scripserunt,
CASPARVM BAVHINVM ^{m)} et ANDREAM LAVRENTIVM ⁿ⁾;
quorum hic breuissimus est in describendo neruo nostro, quintoque
suo seu acustico pari adscribit, qui a nostro neruo originem, ducunt,
ramos

ⁱ⁾ ARCH. PICCOLHOMINI *Ana-*
tomicae praelectiones. Rom. 1586. fol.

anatomicum. Basil. 1611. 4to. (Edit.
IIda) p. 345 et 346.

^{k)} Lib. V. Sect. V. p. 264.

ⁿ⁾ ANDR. LAVRENTII *historia*

^{l)} l. c. p. 265.

anatomica Corporis Humani, Francof.
1599. fol. p. 109.

^{m)} CASP. BAVHINI *Theatrum*

ramos ad laryngis ossisque hyoidei musculos, vnde consensum explicat inter auditus vocisque organa; *ille* vero, quae de neruo nostro tradidit, ex FALLOPIO desumfit.

§. 13.

Multos grauesque circa nostrum neruum errores commisit, qui initio seculi XVII^{mi} scripsit IVLIVS CASSERIUS ^{o)}; nec sibi ipsi quidem in iis, quae de neruo nostro dicit, constat. *Modo* enim ex neruo nostro et octauo pare vnum facit par, quod *sextum* vocat *p*), et cuius ramum, facto ad duftum maxillae inferioris arcu, oblique inter musculum keratoglossum et geniohyoideum ad genioglossum ascendentem effingit, motumque et sensum linguae afferre afferit; *modo* vero duos ex septima sua coniugatione in vtroque latere efformat neruos *q*), quorum *vnum*, qui ramus lingualis tertii Quinti nostri paris rami esse videtur, litera *G*, designatum, ad latus linguae dicit, inque membrana linguae definere ait; *alterum* vero sub lit. *M*. et *N*. muscularis linguae inferi ostendit; *modo* denique omnes nervos linguae (praeter neruos enim modo dictos alium adhuc assumit, quem apici linguae implantat) septimae suae coniugationi adscribit *r*).

§. 14.

Pauca sunt, que de nostro neruo apud ADRIANVM SPIGELEMIVM ^{s)} inuenio, qui ex VESALIO depromisso videtur, quaecunque

^{o)} IVL. CASSERII *Pentaeithesion*,
sive de quinque sensibus liber. Francof.
1610. fol.

^p) Tab. I. fig. 2. et Tab. II. fig. 2.

^q) Tab. IV. fig. I.

^r) Tab. IV. fig. 2.

^{s)} ADR. SPIGELII *opera omnia*, ex
recensione I. ANT. VAN DER LIN-
DEN, Amstel. 1645 fol. p. 103.

que de illo tradidit, cuius etiam est, quae in additis operi suo CASERII tabulis exstat nerui nostri delineatio t).

§. 15.

Breues etiam in describendo neruo nostro sunt IOHANNES VESLINGIVS u), IOH. VAN HORNE x), THOMAS BARTHOLINVS y) et DOMINICVS DE MARCHETTIS z); nihilque circa hos monendum, nisi id, quod BARTHOLINVUS, qui ex Quinti paris diversis ramis diuersa neruorum paria confituit, nono nostro neruo nomen decimi paris imposuerit a), quem eundem VAN HORNE vocat octauum par b).

§. 16.

Bene autem de neurologia meritus est THOMAS WILLIS c), qui primus omnium iusto naturalique ordine, quo tamen iam apud EVSTACHIVM depista inueniuntur, dispositus descriptisque neruorum

t) Tab. I. Libr. VII. p. 127.

u) IO. VESLINGII *Syntagma anatomicum*. Ed. Iida cum Comentari. ELASII Amstel. 1666. 4to Cap. XIV. p. 222.

x) IO. VAN HORNE *Opuſcula anatomico-chirurgica*, edita et aucta a I. G. PAVLI. Lips. 1707. 8vo in Microcosmo p. 164.

y) TH. BARTHOLINI, CASPA-

RI Filii, *Anatomia ex CASP. BARTHOLINI infiltrationibus omniumque recentiorum et propriis observationibus reformata* Lugd. Batav. 1679. 8yo.

z) DOMIN. DE MARCHETTIS *Anatomia*. Lugd. Batav. 1688. 12.

a) lib. cit. p. 461.

b) lib. cit. in *microcosmo* p. 164.

c) TH. WILLISII *opera omnia*. Amstelod. 1688. 4to.

rum cérèbri paria, nonique paris nomen nostro neruo imposuit. Egregie hic depinxit nerui nostri originem ex anteriori facie inferiores partis medullae oblongatae, ita ut eius filamenta ab externo corporum pyramidalium, quae tamen ab adiacentibus oiliuaribus corporibus non rite distinxit, latere prouenientia, ab anteriori parte arteria vertebrali testa appareant d). Habet hoc peculiare haec delineatio, quod unum filamentum noni paris ante arteriam vertebralem decurrat, id quod in multis postea translatum est icones; num vero cum natura conueniat nec ne, vix determinare ausim: mihi saltem numquam id obseruare contigit, nec, quem *exoptatissimum* veneror PRAECEPTOREM, ILL. WRISBERGIO. In recensendis nerui nostri ramis non multus est WILLISIVS, et solum eius ramum descendenter, huiusque cum decimo suo pare, quod primum nostrum est cericalium, coniunctionem paulo distinctius describit e). Eius tabula, qua cum aliis nostrum etiam neruum, extra omnem cum aliis partibus nexus positum, delineauit, admodum est rudis f).

§. 17.

Primus, qui in naturali situ cum musculis depingi curauit nervos, coaeuus fuit WILLISII, GVLIELMVS RIVA g), cuius vero tabulae, APETRO BERRETTINO delineatae et exsculptae, varios continent errores, et, deficiente ipsius autoris anatomica explicatione,

d) Lib. cit. *Cerebri neruorumque descriptione*. Tab. I. pag. 7.

e) L. cit. p. 108.

f) Tab. X. p. 115.

g) PETR. BERRETTINI *Tabulae anatomicae a CAIETANO PETRIOLI notis illustratae*. Rom. 1741. fol.

tione, à CAIETANO PETRIOLO Romano, qui longo a morte illius viri tempore easdem edidit, male illustratae sunt. Variae inter hasce tabulas inueniuntur, quae neruum nostrum eiusque ramos exhibent, figurae, de quibus tamen dolendum, quod adeo inter se discrepant. Sic in vna tabula a portione dura paris septimi deriuatur descendens noni paris ramus *h*), qui in aliis figuris a nono pare originem ducere videtur *i*). Male vero PETRIOLI pro intercostali neruo habuit ramum descendantem noni paris *k*). Valde a natura aberrat, quae nerui nostri in linguae aliquis in collo obuiis musculis distributionem repraesentat, figura *l*); in qua, inter alia erronea, quatuor rami, insigni conspicui latitudine, a nostro neruo proueniunt, qui sibi paralleli per longitudinem colli ad musculi sternothyreoidei et sternohyoidei inferiores fines descendunt. Nec minus a natura aliena est ea figura *m*), quae duos in uno latere nerui noni truncos eorumque ramifications satis vitiosas exhibit. Satis autem egregia est ea figura *n*), quae nerui nostri in lingua distributionem, eius filamenta ad apicem usque linguae perducta, eiusque cum linguali neruo tertii rami quinti paris anastomoses delineat.

§. 18.

WILLISII ordinem spreuit ISBRANDVS DE DIEMERBROEK *o*), quine neglectis obseruationibus summorum, qui ante eum in

B 2

ana-

h) Tab. III. fig. 3.

m) Tab. XIII. fig. 2.

i) Tab. IV. fig. 1. et Tab. X. fig. 2.

n) Tab. X. fig. 2.

k) in explicatione Figurae secundae
Tab. X.

o) ISBR. DE DIEMERBROEK

l) Tab. XII. fig. 2.

Anatomia Corporis Humani. Lugd.
Batav. 1683. 4to pag. 385.

anatomia excelluerunt, virorum, vix alia de nostro neruo dicit, quam quae iam dixerat **GALENVS.** Nona eius tabula, neruorum delineationes exhibens, ex **WILLISII** operibus desumta est.

WILLISII etiam sunt tabulæ, quibus **AMATVS BOVRDON^p**) cum caeteris neruis nostrum etiam exhibet.

§. 19.

WILLISII ordinem prorsus turbauit, qui duodecim neruorum cerebri paria enumerat, **GODOFREDVS BIDLOO^q**). Is enim ex intercostali neruo et accessorio **WILLISII** propria neruorum paria constituens, undecimi paris nomine insigniuit id, quod nobis nonum est, quod idem etiam vocat par complexum, quia ex pluribus enascatur fibrillis. Male idem neruum nostrum cum accessorio **WILLISII** per commune foramen ex crano educit ^r). Ramos nerui nostri prorsus praetermisit.

§. 20.

Ordinem **WILLISII** sequitur **RAYMVNDVS VIEVSSENS^s**), cuius insignia quidem sunt in neurologiam merita, qui tamen in describendo nostro neruo non ea, qua in caeteris, usus est solertia. Nullius enim vel accepti vel emissi rami mentionem facit, quamdui neruus noster per longitudinem colli versus linguam descendit, sed

eius

^p) **A.M. BOVRDON** *Tabulae anatomicae.* Paris. 1678. fol. Tab. VII. fig.

8. et Tab. VIII. fig. 1.

^q) **GODOFR. BIDLOO** *Anatomia*

Corporis Humani. Amstelod. 1685. fol. Tab. IX. fig. 1.

^r) Tab. IX. fig. 3.

^s) **RAYM. VIEVSSENS** *Neurographia uniuersalis.* Lugd. 1716. fol.

eius tantum ramos ad ossis hyoidis linguaeque musculos abeuntes enarrat; reliquam autem eius portionem, propaginibus lingualibus quinti paris intermixtam, in papillulis, supernam linguae partem occupantibus, terminari afferit). Ramum nerui nostri descendenter octauo pari tribuit u). In tabula XXIII^{ta} cum aliis neruis nostrum etiam delineavit, sed absque omni cum aliis partibus connexione.

§. 21.

Longe vberius vero et accuratius, quam qui ante eum scripserunt, decursum et ramos nostri nerui exposuit, qui initio huius seculi summa diligentia anatomiae studium percoluit, IACOBVS BE NIGNVS WINSLOW^{x)}. Is enim omnes fere nostri nerui ad musculos abeuntes ramos recensuit, nec omisit, quibus cum adiacentibus neruis noster coniungitur, surculos nerueos. Communicationes vero nostri nerui cum portione dura nerui acustici et cum neruo glossopharyngeo in ipsa lingua, quarum ille mentionem facit, nec mihi inuenire contigit, nec ab aliis, qui quidem nostrum neruum diligenter perscrutati sunt, adnotatas reperio.

§. 22.

Longe minori autem in describendo neruo nostro cura atque diligentia usus est GVLIELMVS CHESELDEN^{y)}, qui BOERHA-

B 3

vii

t) lib. cit. p. 211.

LOW. à Amsterd. 1752. 8vo Tom. III.

u) lib. cit. p. 181.

p. 174. sqq.

^{x)} *Exposition anatomique de la structure du corps humain per I. B. WINS-*

y) *The Anatomy of the human Body by w. CHESELDEN. (the VIIth. Edit.) Lond. 1756. 8vo. p. 238.*

vii amplectens sententiam; neruum nostrum gustui praecipue inferire, nullos forsan obseruare voluit, qui ad musculos linguam moventes a neruo nostro abeunt, ramos. Nullius enim rami nerui nostri mentionem facit, praeter eos ad musculum sternothyreoideum, sternohyoideum et ad glandulam thyreoideam; neruumque nostrum intimam linguae substantiam penetrare afferit, quum neruis quinti paris lingualis musculis linguae inferiat. Communicatorii autem nostri nerui cum intercostali neruo z) et tertio ceruicalium pare a), quod illi secundum nominatur, ramuli, ipsi non ignoti fuerunt.

§. 23.

Nec multo melius de nostro neruo meritus est ALEXANDER MONRO b), qui, quantum fieri potest, breuissime nostri nerui descriptionem absoluit. Rami etiam meminit a descendente noni paris ramo ad glandulam thyreoideam: forsan ex CHESELDENIO. Egregia nonnulla addidit COOPMANS ad naturalem situm et anatomicae nerui nostri administrationem pertinentia c). Idem etiam rami nerui nostri mentionem facit ad glandulas sublinguales abeuntis, quem solus forsan obseruauit.

§. 24.

Non quidem totum neruum nostrum sed eius tantum particulam descriptis, qui bene de anatomia meritus est, AVGVSTINVS FRIDERICVS

z) lib. cit. p. 239.

a) lib. cit. p. 241.

b) AL. MONRO *Traictatus tres de nervis, de motu cordis et dulci thoracis*

cico, latine redditi a G. COOPMANS,
M. D. Edit altera, Harling. 1763. 8vo.
p. 136.

c) lib. cit. p. 137. not. a.

RICVS WALTHER d); nec tamen inde omittendum hic loci esse putau, quum eius, quam de neruo noni paris descendente, quem accessorium iuguli vocat, huiusque cum ceruicalium parium secundo et tertio coniunctione, exhibit descriptio, licet paulo obscuriori involuta sit dictione, accuratiior tamen sit, quam omnium, qui ante eum de neruo nostro scriperant, anatomicorum.

§. 25.

Accuratiorem vero et elegantiorem nerui nostri descriptionem debemus, cuius tot tantisque, quae in medicinam habet, meritis, in secula seculorum summe venerabile erit nomen, ILLVSTRI ALBERTO DE HALLERE), qui plenius et verius, quam WINSLOWVS, omnes nostri nerui ramos recensuit; accuratius descripsit, qui obscurius a WINSLOWO et WALTHERO verbis depictus erat, ramum nerui nostri descendantem; varias dein naturae circa huncce neruum aberrationes annotauit, primusque omnium subtilissimum difficilimeque praeparabilem descendantis huius a nono pare nerui surculum, intra pectoris cavitatem in neruum phrenicum se inferentem, obseruauit f). Ipsum autem truncum noni paris usque ad musculum genioglossum tantum persequutus est VIR ILLVSTRIS, in cuius musculi carne, ad pollicem fere citra linguae apicem, consumi illum, asserit.

§. 26.

d) A. F. WALTHERI *paris intercostalis et vagi humani corporis neruorum et ab utroque eius latere obuiorum anatomia.* Progr. I. 1733. 4to. In ALB. DE HALLER *Disp. anat. sel.* Tom. II. p. 915.

e) in *Comment. ad BOERHAVIX Praelect.* Vol. IV. p. 20. fqq. et in *Elementis Physiolog.* Vol. IV. p. 238

f) ALB. DE HALLER *Re/p. TAV-BE, Diff. de vera nerui intercostalis ori-*

§. 26.

Quaedam tantum de nostro neruo tradidit CL. IO. IACOBVS HVBER^{g)}, dignus ALB. DE HALLER discipulus, qui eam potissimum describendam sibi sumisit nerui nostri partem, quae in fossa supreami colli, magnis vasis cerebri neruisque communi, collocata est. Nexus illum, quo neruus noster et truncus otaui paris in supremo collo inter se colligantur, ex filamentis vere nerueis constare afferit ^{h)}. Cum hoc nexus otaui et noni paris ramum nerui intercoftalis ⁱ⁾ et glossopharyngei ^{k)} coniungi obseruauit. Ex eodem nexu etiam, accedente ramulo secundo paris ceruicalium, descendenter noni paris neruum oriri vidit.

§. 27.

Breuissimus in describendo neruo nostro est IOSEPHVS LIEVTAVD^{m)}, qui WINSLOWVM fere sequitur, sed generali tantum sermone, complectitur musculos, quibus neruus noster ramis suis prospicit, neruosque quibuscum idem communicat, enumerat; inter quos cum WINSLOWO refert portionem duram nerui acustici et nervum glossopharyngeum in ipsa lingua.

§. 28.

origine. Gott. 1743. 4to §. 15. in *Diss.*
anat. Sel. Vol. II. p. 939. Element. Phys.
iol. Vol. III. p. 89.

*g) I. I. HVBERI Epist. anat. ad
D. D. VOLRATH WIGAND de neruo
intercoftali, de neruis otaui et noni pa-
ris, deque accessorio nonnulla tradens.
Götting. 1744. 4to.*

h) loc. cit. p. 8. et 16.

i) l. c. p. 10.

k) l. c. p. 18.

l) l. c. p. 21.

*m) Essays anatomiques contenant
l'histoire exacte de toutes les parties qui
composent le corps de l'homme, par Mr.
LIEVTAVD. à Paris 1766. 8vo (2da
Edit. aucta) pag. 395.*

§. 28.

I. BONHOMME n) multa quidem ex WINSLOWO desumissae videtur; obscurior tamen eius est longeque imperfectior, quam de nostro neruo exhibuit descriptio, quam WINSLOWIANA. Plurimos enim nerui nostri ramos omisit, ita ut ne eos quidem recensuerit, qui linguae musculis propiciunt. Ramum descendantem nostri nerui descripsit quidem sed obscure, eiusque ramum ad coracohyoideum neglexit. Anastomosin nostri nerui cum glossopharyngeo in linguae radice cum WINSLOWO assunit. Neruum denique nostrum in papillis linguae desinere proximumque gustus organum esse afferit.

§. 29.

Admirabili vero industria neruum nostrorum perscrutatus est b. ANDERSCH, dignus ILL. DE HALLER discipulus, qui in *Differentiatione sua inaugurali*, quam de *neruis cordis*, quos ILLVSTRIS PRAECEPTORIS suauis persequendos sibi sumferat, inscribere voluit, cuius tamen pars tantum ad nos peruenit, quum infelici morbo correptus autor mentis liberum usum amisisset, peculiare praemisit caput de neruo nostro nono, quem decimum capitulum ille vocat. Qua quidem ex descriptione, quam graue illi viro et in minutissimis rebus peruestigandis indefessum sane fuerit ingenium, luculenter appetet. Sed in persequendis minutis minutiarum tenacissimus iste vir adeo implici-

n) *Traité de la Céphalotomie ou description anatomique des parties que la tête renferme, par Mr. I. B.,* „,

(BONHOMME) à Avignon 1748. 4to
p. 87.

plicitam verborumque ambagibus adeo obscuram reddidit nerui nostri descriptionem, ut sine summo taedio ne partem quidem huius descriptionis legere poteris. Id quod, vbi primum mutilum hoc *b.*
ANDERSCHII scriptum innotuit mihi, qui iam antea per notabile tempus praeparationi nerui, quem describendum mihi sumsi, assidue operam dederam, vacillantem me haesitantemque, num desisterem a proposito, nec ne, impulit, vt semel suscepitos labores persequerer, neruumque capitum nonum, prout ipse eum a prima sua origine ad ultimes fines inuenierim, in naturali suo situ et cum aliis partibus nexus, fide eaque, qua possem, perspicuitate describerem.

§. 30.

Cl. vir Suecus, ROLAND MARTIN o), in descriptione nerui nostri *ILL. DE HALLER* fere sequitur; nec tamen aequa accurate et perspicue, ac hic, eius historiam tradidit. Truncum nerui nostri inter musculum basioglossum et myloglossum ad linguam abire dicit. Nullius rami meminit nostri nerui ad hyothyreoideum musculum; nec anastomosis cum intercostali neruo mentionem facit. A neruo descendente noni parisi ramum ad geniohyoideum ducit; eiusdem autem ramii ad phrenicum abeuntis ex *HALLERO* meminit.

§. 31.

Imperfectam nerui nostri dedit descriptionem *DAGOTY p)*, qui ex *WINSLOWO* desumisse videtur, quae de neruo nostro tradit.

Cum

o) Tal om Nervers allmänna Egens-kaper i Människans kropp, häillet för kongl. vetenskaps Akademien, vid Praesidii nedläggenda; och, jämte bisoged Utkast till nervernes särskilda anatomiska

befrifning, utgefoft af ROLAND MARTIN. Stockh. 1763. p. 166. sqq.

p) Exposition anatomique des organes des sens, jointe à la Neurologie entière

Cum eo enim memorat anastomoses nerui nostri cum portione dura
nerui acustici et cum neruo glossopharyngeo in ipsa lingua, quas pae-
ter WINSLOWVM et eos qui eum sequuti sunt, nemo obseruauit ana-
tomicorum. Ramorum nostri nerui ad musculos abeuntium nullam
specialem facit mentionem. Maxime rudis et a natura aliena est eius
tabula, qua neruorum in lingua distributione ostendit; nec minus
ea, quae neruum nostrum a cerebro prouenientem eiusque, quem
in collo facit, arcum, absque vallis ramis et extra omnem cum aliis
partibus nexum depinxit.

§. 32.

Egregia vero est et ex autopstia enata videtur, quam *Cl. SABA-*
TIER q) de neruo nostro exhibuit descriptio, qua decursum nostri
nerui, eiusque ramos ad musculos, cumque vicinis neruis coniun-
ctiones pro instituti ratione perspicue satis et plene exposuit. In fu-
premo collo anastomosis obseruauit nostri nerui cum Glossopharyngeo
neruo, quam obseruare mihi quidem non contigit, cuius tamen
etiam *Cl. HVBER* mentionem fecit. Forsan haec anastomosis vicem
supplebat illius, quae alias neruo nostro cum trunko octaui paris in-
tercedere solet; huius enim nullam fecit mentionem. Ramos nostri
nerui ad styloglossum praetermisit *Cl. VIR.* Neruum denique nostrum
in musculo linguali et genioglosso fibris suis desinere, harum vero

C 2

nvilas

*tiers du corps humain, avec des plan-
ches imprimées en couleurs naturelles,
par Mr. DAGOTY, à Paris, 1775. fol.
P. 30 et 36.*

*q) Traité complet d'Anatomie ou de-
scription de toutes les parties du corps
humain par Mr. SABATIER, à Paris
1775. 8vo. Tom. II. p. 693. sqq.*

nullas nec ad superficiem linguae superiorem, nec ad eius apicem peruenire afferit.

Et haec quidem sufficiant de iis, qui de neruo nostro scripserunt autoribus; quibus praemissis ad ipsam noni paris neruorum cerebri descriptionem transeo.

SECTIO II.

Anatomica Noni paris neruorum cerebri descriptio.

§. 33.

*N*onum par neruorum cerebri varia a variis accepit nomina. GA-
LENO enim hisque, qui ducem eum sequuti primum et quartum neruorum cerebri par non ad neruos cerebri retulerunt, *septimi* neruorum cerebri *paris* nomine innotuit. Ab aliis, in disquisitione partium C. H. minus accuratis, nec verum, quo nerui a cerebro prouenientes dispositi sunt, ordinem in iis denominandis sequentibus, *sextri*; ab aliis vero, qui vel olfactorios, vel patheticos neruos neruorum cerebri numero adscripsere, *octauum* *paris* nomen accepit. WIL-
LISIVS demum, qui et olfactorios et patheticos neruos neruorum cerebri nomine dignos censuit, hosque secundum naturalem, quo ex cerebro originem ducunt, ordinem disposuit, *noni* *paris* nomine illud insigniuit, quem omnes fere sequuti sunt recentiores praeter b. **AN-**
DERSCH, qui ex neruo Glossopharyngeo, quem cum neruo Accessorio W. ad octauum neruorum cerebri par referunt omnes et veteres
et

et recentiores Anatomici, nouum par neruorum cerebri constituit, nonoque nostro *decimi paris* nomen imposuit. Quem vero sequi, praeter autoritatem tot tantorumque, qui in anatomia excelluerunt, viorum, varia sunt quae vetant. Quem enim par octauum ille vocat, neruus glossopharyngeus, non maiori iure a nostro octauo pare, quod illius nonum est, sejungendus mihi videtur, quam portio dura paris septimi ab eius portione molli. Neruus enim glossopharyngeus ex eadem cum octauo nostro pare oritur medullae oblongatae parte; utriusque nerui filaments eadem serie proueniunt, ita ut inferius illius filamentum huius superiori proxime adiaceat; parallela dein proxime que sibi opposita utriusque nerui filaments, crassa fibra nernea inter se coniuncta, per commune ex cranio exeunt foramen, in quo licet intermedio septo membranaceo a se inuicem dimoueantur, insigni tam funiculo nerueo, qui ex octauo nostro in glossopharyngeum abit, inter se colliguntur. Partes denique, quibus N. glossopharyngeus prospicit, maxime vicinae sunt iis, quibus octauum nostrum par infervit. Portiones autem septimi paris neruorum cerebri, ratione originis et substantiae longe a se inuicem diuersae, perraro fibra communicatoria in cavitate cranii inter se coniunguntur, et licet per commune foramen ex cavitate cranii egrediantur, prorsus tamen a se inuicem separatae, nec illis fibris inter se remixtae, in ipso, per quem ex cranio exeunt, meatu mox a se inuicem recedunt et ad longe diuersas abeunt partes. Eodem igitur, quo ex ea portione octaui paris, quae a partibus, quibus prospicit, glossopharyngeus vocatur, nouum neruorum par constituit b. ANDERSCH, eodem, nisi maiori iure etiam ex paris septimi diuersis portionibus diuersa neruorum paria

C 3

con-

constitui possent. Idem ius tunc etiam neruus accessorius W. sibi vindicaret; et hoc modo denarius neruorum cerebri numerus, quem pro vero agnoscit b. ANDERSCH, in duodenarium commutari debet; iamque, quod nonum ante fuerat, *duodecimum* esset par. Quum vero eiusmodi nouae denominationes multis facile ansam praebere possint erroribus, eam retinerē melius visum est, quam tot tantique post WILLISIVM, in Anatomia viri in immortalibus suis scriptis adhibuerunt.

§. 34.

Praeter haec, quae antecedente §pho exposuimus nomina, aliorum adhuc mentionem iniicere oportet, quae nono nostro, de quo scribimus, neruo, vel a functione sua, vel a situ, vel ab insertionis loco, vel denique a ratione quam ad caeteros linguae habet neroos, imposita sunt. Veterum enim plurimi, quia vnicce motibus linguae illum inseruire sibi persuaserant, *linguae motorem*, neruum nostrum appellarent; a quibus pauci inter recentiores recessere, qui *gustatorii* nomine illum insignirent, hoc impositi ratiocinio: nonum par, quia totum fere ad linguam perueniret, etiam primariae eius functioni, gustui nimirum, praecipue inseruire debere. Sed de his in tertia Diff. nostrae Sectione amplior nobis erit dicendi locus, vbi ulteriori functionum, quibus nonum nostrum par inseruit, disquisitioni operam dabitur. A quibusdam nonum nostrum par *κατ' εξοχην* vocatur *par linguale*, quia maxima eiusdem pars linguae impenditur; *par linguale magnum* ab aliis, quia caeteros, qui ad linguam abeunt, neroos magnitudine superat; ab aliis, quia in spatio intermedio inter neroos

lin-

linguales quinti et octaui paris linguae inseritur, *par linguale medium*; ab aliis demum, quia inferiorem linguae partem adit, *neruus sublingualis s. hypoglossus*, et ut neruo linguali ς^t paris, qui etiam in inferiore inseritur linguae parte, distinguatur, *neruus hypoglossus magnus s. externus*.

§. 35.

His praemissis, antequam ipsam noni paris neruorum cerebri originem explicare incipiam, quaedam de arteria vertebrali, in cauitate cranii constituta, et de Nervo accessorio W. praecononere liceat, quo clarius nerui nostri origo perspicueri.

Arteria vertebralis sinistri lateris r. simulac per foramen occipitale magnum cauitatem cranii ingressa est, perforata dura matre, inter superficiem interiorem processus condyloidei ossis occipitis et nervum accessorium W. collocata, paululum inflebitur, factoque modo arcu circa processum condyloideum ossis occipitis, inter huius processum basilarem et externam lateralem partem corporis oiliuaris, ad latus ipsi adiacente neruo accessorio W., sursum et antrosum oblique adscendit; in regione, aperturae internae canalis condyloidei anterioris e directo opposita, a filamentis noni paris, qui versus canalem suum tendunt, superscandit; tuncque magis magisque versus anteriora inclinata, sub anteriori superficie corporis oiliuaris, et huic substratis filamentis noni paris neruorum cerebri, ad latus externum corporis pyramidalis obliquo ductu ad fulcum usque adscendere pergit, qui inter extremum medullae oblongatae et pontem VAROLII

inter-

r) vid. Tab. nostr. Lit. N.

intermedius est, vbi cum arteria vertebrali dextri lateris confluens, arteriam sic dictam basilarem constituit.

Hac via incedens arteria vertebralis varios in cavitate crani emittit ramos, quorum ii, qui in posteriori extremae partis medullae oblongatae superficie ex eadem prouenient, *arteriarumque profundarum cerebelli* nomine insigniuntur, paulo accuratius iam describendi sunt.

Primus autem, quem arteria vertebralis emittit ramus, qui *inferior s)* est, ex interno eius prouenit latere, vbi illa, facto modico arcu circa processum condyloideum ossis occipitis, ad latus externum inferioris partis corporis oiliuaris, oblique sursum et antrosum vergit. Hic ramus, quum per aliquot lineas ad internum arteriae vertebralis latus antrosum adscendit, oblique super posteriorem medullae oblongatae superficiem sursum et versus posteriora inflebitur, emissaque ramo, qui oblique sursum adscendens cum superiori ramo arteriae vertebralis, quem mox describemus, coniungitur, super posteriorem superficiem extremae medullae oblongatae partis oblique descendit, hacque superata denquo ascendit et cum ramo superiori, paulo deorsum vergente, in unum truncum abit.

Superior hic t), cuius modo mentionem fecimus, ramus, dimidio pollice in origine sua ab inferiori ramo distans, ex posteriori arteriae vertebralis latere duabus prouenit radicibus *u)*, quae inter-
vallo trium fere linearum a se inuicem seiuinctae, mox conuer-
gendo sibi accedunt, sicque *insulam* constituunt, quae triangulare in-
cludit

s) Tab. nostr. lit. a.

t) Tab. nostr. lit. d.

u) Tab. nostr. lit. b. c.

cludit spatium, cuius basis est truncus arteriae vertebralis, et cuius latera ab ipsis radicibus huius rami superioris efformantur. Hac insula formata, qui ex duobus ramulis quasi ex radicibus conflatus est trunculus arteriosus, oblique fertur super externam et posteriorem superficiem inferioris partis medullae oblongatae, in cuius mediafere parte cum ramulo adscendente inferioris rami, supra descripti, coniungitur, vnde altera enascitur quinquangularis spatii *insula*, cuius latera constituant truncus arteriae vertebralis, eius ramus inferior, huius ramus anastomoticus sursum vergens, radix inferior superioris rami et ramus denique superior. Hac *insula* formata ramus superior oblique descendendo posteriorem medullae oblongatae superficiem transit, hacque superata cum ramo inferiore oblique adscendente coniunctus, tertiam irregularis figurae *insulam* constituit, cuius fines circumscribuntur a ramo inferiori et superiori, et qui hos inter se coniungit, ramo anastomotico. Rami deinde in unum truncum coaliti, inter medullae oblongatae posterius et interius latus et cerebelli inferiorem partem ascendunt, tunc rursus descendendo diuanticunt, circa externam et posteriorem cerebelli superficiem circumvoluntur, innumere risque maioribus minoribusque ramulis in superficie et inter gyros cerebelli diffunduntur.

§. 36.

Nervus accessorius Willisi x), diffracto osse occipitis et arcu Atlantis, inter radices anteriores et posteriores secundi parisi cervicalem constitutus, cum variis, quas a superiori medullae spinalis parte et a

x) Tab. nostr. Num. II.

radicibus posterioribus primi et secundi paris ceruicalium accipit, radiculis, in conspectum venit. Quibus acceptis, truncus ipse Nervi accessorii W. primum inter externum latus superioris partis medullae spinalis et internam superficiem arteriae vertebralis oblique sursum ascendit, tunc vero sub inferiori et externa cerebelli superficie magis antrosum vergit, et super externum latus arteriae vertebralis et circa hanc inflexa filamenta noni paris neruorum cerebri, oblique versus foramen iugulare ascendit, per quod ad latus externum octauum paris, quocum per filaments neruae coniungitur, ex cranii cuitate egreditur.

§. 37.

His breuiter expositis, ex quibus clarior concipi possit originis noni paris neruorum cerebri idea, iam ad ipsam huius nervi explicandam originem aggredimur.

Oritur autem nonum par neruorum cerebri in vtroque latere, constanti in hominibus exemplo, pluribus filaments in anteriori superficie inferioris medullae oblongatae partis, ex fulco, qui inter corpora pyramidalia et oliuaria intermedius est *y*); ita tamen, ut ab extero potius margine corporum pyramidalium *z*), quam ab interno latere

*y) HALLERI Icon. anat. Fasc. VII.
Tab. I. lit. a. a. VIEVSSENIVS Lib.
XIV. lit. I.*

*z) Contentientes habeo MONROVM
Lib. cit. p. 136. CHESELDENIVM
Lib. cit. p. 238. PETR. CAMPERVERM in
Epist. ad Albinum 1767. 4to. Fig. 2.
n. 9. RUVSCHIVM in Eius Oper. T. I.
Epist. anat. problem. XII. Tab. XIII.*

*EVSTACHIVM Tab. XVIII. fig. 2.
n. 10. et fig. I. 3. 4. 5. lit. k. WIL-
LISIVM in Cerebr. anat. Tab. I. lit. N.
cuius delineatio hoc habet peculiare,
quod unum filamentum noni paris sub
inferiori superficie arteriae vertebralis
decurrat, ut itaque arteria vertebralis
a filamentis noni paris proorsus cir-
cum-*

latere corporum oliuarium illius origo deduci possit. Filamentorum autem noni paris, ex fulco isto longitudinali, qui pyramidalia et olivaria corpora distinguit, et cui ab externo latere adiacet arteria vertebralis, disrupta serie prouenientium, quaedam superius, quaedam inferius, alia demum his interposita magis in directione canalis condyloidei anterioris, collocata sunt. Haec igitur breuiora, illa, quia magis obliquum absoluunt iter, longiora sunt. Haec autem filaments, quorum quodlibet ex distinctis constat nerueis fibrillis, quo propiora origini sunt, eo magis a se inuicem remota apparent; mox vero a principio suo magis sibi inuicem accedunt, tenuique inter se reuincta tela cellulosa, in plures coeunt fasciculos, diuersae latitudinis, quorum tres vel quatuor ut plurimum in vtroque latere numerantur a). In eo cadavere, quod, vt originem et decurfum noni nervi capitis accuratius inuestigarem, ab ILL. PRAECEPTORE, mihi demandatum est, quatuor ille filamentorum nerueorum fasciculis ex fulco inter corpora pyramidalia et oliuaria intermedio prouenit; quorum superior, trium linearum intervallo ab inferiori Pontis VAROLII margine distans, ex tribus compositus nerueis filaments, inter anteriorem superficiem corporis oliuaris et inferius latus arteriae vertebralis obli-

D 2

que

cumligetur. In varias hoc dein translatum est icones, BOVRDONIS lib. cit. Tab. VII. fig. I. COWPERI in Append. ad BIDLOI Anatom. Tab. VI. fig. 27. n. 9. RIDLEYI in eius libro, qui inscriptus est: *Anatomy of the Brain.* Fig. I. n. 9. an vero consentiente natura hoc factum sit, nec ne, determinare vix aufim.

a) CL. HVBER in Epist. cit. pag. 19. quinque filamentorum noni paris fasciculos adnotauit, et VIEVSSENIUS totidem delineauit Tab. V. lit. m. ANDERSCHIVS autem duos tantum descripsit fasciculos, quorum tandem vterque ex duobus minoribus compositus erat, vid. eius Diff. cit. §. 30.

que deorsum vergit, tunc vero emersus inter corporis oliuaris exten-
nam superficiem et arteriae vertebralis posterius latus, cum secundo,
oblique inter corpus oliuare et arteriam vertebralem sursum ascenden-
te, *fasciculo*, ex sex filamentis nerueis conflato, et in origine sua
breui tantum relicto interuallo a superiori fasciculo remoto, coniun-
gitur. Coniuncti autem fasciculi b) obliqua directione super posterius
et externum latus arteriae vertebralis, iuxta superiorem radicem supe-
rioris rami arteriae cerebelli profundae, antea descriptae, inflectun-
tur, et testi inferiore superficie cerebelli, quod ad externum medul-
lae oblongatae latus expansum est, super externum arteriae vertebralis
latus obliqua versus internam aperturam canalis condyloidei ante-
rioris ducuntur, vbi, vt mox videbimus, cum reliquis fasciculis con-
iunguntur,

Tertius fasciculus c), ex tribus constans filamentis, obliqua in-
ter vertebralem arteriam et corpus oliuare sursum ascendit, tunc vero
in posteriori arteriae vertebralis latere intrat insulam supra descriptam,
quam truncus arteriae et ex ea prouenientes duae radices superioris
rami arteriae cerebelli profundae constituant, et dein, ex hac egre-
fus, externum arteriae vertebralis latus recta sere via transcendit, vt
cum reliquis fasciculis se coniungat.

Quartus denique et inferior fasciculus d), duobus tantum filamen-
tis iuxta internum latus inferioris rami arteriae cerebelli profundae,
ex fulco inter pyramidale et oliuare corpus enatus, inter hoc et arte-
riam vertebralem obliqua sursum adscendit, tunc inflexus circa poste-
rius

b) Tab. nostr. lit. 5.

c) Tab. nostr. lit. 5.

d) Tab. nostr. lit. 6.

e) Tab. nostr. lit. 5.

rius latus arteriae vertebralis, secundam superius descriptam insulam intrat, ex qua demum egressus super externum arteriae vertebralis latus oblique antrorum ascensit, et relata hac arteria cum tertio fasciculo coniungitur.

§. 38.

Quatuor hi filamentorum noni paris neruorum cerebri fasciculi, relata arteria vertebrali, quam fere totam, excepto anteriori eius latere, ambunt, conuergendo proprius sibi accedunt et duos plerumque efformant trunco, qui per totidem durae matris ductus ex crani cuitate egressi e), aperturam internam canalis condyloidei anterioris ossis occipitis intrant. Hic canalis, quo molli et laeugata nonus nervus incedere possit via, dura matre intus obductus, tenui interdum ossea lamina bipartitus est f), ut singulus nervi noni trunculus, distincto per illum ductu, ad externam vsque huius canalis aperturam, vbi in vnum coeunt trunco, seorsim, transire possit. In nostro autem cadavere fasciculi filamentorum nervi noni, antequam duram matrem perforarent, in vnum maiorem fasciculum conflati, per unicum tantum durae matris ductum, aperturam internam canalis condyloidei, nullo intermedio septo osseo diuisi, intrant g), leniterque

D 3

per

e) WILLISII *Cerebr. anat.* Tab. V.
lit. o. o. VIEVSSENIUS lib. cit. Tab.
XVII. lit. y. z. HALLERI *Icon. anato-*
m. Fas. I. p. 10. n. 20. HYBER
Epist. cit. pag. 19. per tres durae ma-
tris ductus exire vidit filaments noni
paris; plerumque autem duos, raro
unicum adeste aferit.

f) ANDERSCH *Diff. cit.* §. 32. et
I. G. IANKIVS in *Diff. de foramina-*
bus caluariac eorumque usu Lipf. 1762,
afferit: *je foramina condyloidea ante-*
riora perhae duplia singulis in late-
ribus inuenisse.

g) Tab. nostr. n. 9.

per canalem, cuius ductus oblique versus anteriora et priora directus est, ascendendo usque ad aperturam externam huius canalis ire per-
gunt, in quo comites habent venulam et arteriolam, quarum haec carotidis externae, illa vero venae iugularis internae est propago. In
externa autem canalis condyloidei anterioris apertura filamenta noni
paris, quae quidem, antequam duram matrem perforarent, in unum
fasciculum conflata, per totum tamen istius canalis ductum, tenui-
tantum inter se reuncta tela cellulosa, facile inuicem separari pote-
rant, ita inter se coniunguntur, ut sine discissione separari amplius
non possint; ut itaque in hoc primum loco filamenta nerui noni in
truncum æbeant.

§. 39.

Truncus vero noni paris neruorum cerebri, egressus ex apertura
externa canalis condyloidei anterioris, super partem superiorem pro-
cessus condyloidei ossis occipitis deorsum se inflebit, et ad latus ex-
ternum musculi recti capitis minoris par octauum neruorum capitum
subit, quod paulo superius et posterius, tectum vena iugulari interna,
cum hac ex foramine iugulari descendit. Tectus itaque pare octauo,
cui ad internum latus apposita est arteria carotis interna et huic sub-
iacens neruus intercostalis, nonus capitum neruus super externam la-
teralem partem processus condyloidei se demittit, strictissimo telae
cellulosae nexu coniunctus cum superiacente octauo capitum neruo, ex
cuius posteriori superficie, ut a quibusdam obseruatum est ^{h)}, plura
filamenta neruea abeunt, quae in nonum neruum se insinuant. In

nostro

^{h)} HVBER Epist. cit. pag. 16.

nostro autem cadavere et aliis, in quibus neruum nonum inuestigare mihi licuit, nullam ex octauo in nonum neruum abire vidi fibram vere nerueam, quamdui ille sub octauo neruo latebat; sed strictam tantum hisce neruis interpositam inueni telam cellulofam, cuius quidem fila in pluribus locis pro filamentis nerueis facile imponere potuissent, quae tamen accuratius examinata ab his longe differabant et adhibita cura facile absque vnius vel alterius nerui dilaceratione separari poterant.

§. 40.

Postquam ad longitudinem dimidii fere pollicis sub posteriori octaui paris superficie latuit nonus capitinis neruuus, prope marginem inferiorem processus condyloidei ossis occipitis anterior fieri, et inter neruum octauum stricte sic dictum et, qui ei ad externum latus oppositus est, neruum accessorium W. emergere incipit. Qui igitur a primo suo ex apertura canalis condyloidei externa exitu, ad inferiorem usque processus condyloidei marginem sub octauo capitinis neruo constitutus erat nonus neruuus, nunc teftus vena iugulari interna, quae octauum antea tegerat neruum, super anteriorem huius nerui superficiem magis antrorsum inflebitur et cum eo super anteriorem arteriae carotidis internae superficiem descendens, oblique versus anteriores procedit.

§. 41.

Dum vero in anteriori carotidis internae superficie ante truncum nerui octaui inter huius ramum laryngeum et neruum accessorium W. constitutus est nonus noster capitinis neruuus, ex latere interno nerui octaui, iuxta

iuxta eius ramum, quem ad laryngem emittit, insignis prouenit *furcula nerueus i)*, qui parallelus fere cum nono neruo decurrit, et in regione inferioris marginis primae colli vertebrae, ad angulum acutissimum in interno noni nerui latere inseritur.

§. 42.

In eadem fere regione, inferioris nimirum marginis primae colli vertebrae, neruus noster in externo latere *trunculum accipit nerueum k)*, qui ex variis furculis, a ganglio cervicali superiori *nerui intercostalis* exortis, et cum ramulo anterioris arcus *primi paris cervicalium* coniunctum plexum constituentibus, enatus, paulo infra processum transuersum atlantis, sub carotide interna oblique retrorsum procedit, tunc circa nerui octaui posterius et externum latus inflexus, tectus vena jugulari interna, super carotidis internae anteriorem superficiem oblique versus nonum neruum inflectitur, eiusque interno lateri ad angulum acutum inseritur.

§. 43.

Acceptis hisce ramis anastomoticis, quibus cum octauo capitisi neruo, intercostali et primo cervicalium pare coniungitur, neruus noster, superato et ad externum latus sibi relicto trunco octaui paris

ner-

i) CEL. ASCHII *Diff. de primo pare nerorum medullarum spinalis.* Göttingen 1740. Tab. III. fig. 4. n. 13. et Tab. nostr. n. 13.

k) Tab. nostr. n. 12. Ramum ex anteriori arcu primi paris cervicalium ad

nonum nostrum neruum accedentem delineatum inuenies in ASCHII *Diff. cit. Tab. III. fig. 3. lit. q. in b. NEV-BAVERI Descript. anat. Nerorum cardiacor.* Tab. II. fig. I. n. 99.

nerorum capitii, tectus musculo stylohyoideo et ventre posteriore musculi digastrici, ad latus internum venae iugularis super anteriores superficiem arteriae carotidis internae modice antrorsum versus descendit, et in regione marginis superioris tertiae colli vertebrae, circa posterius et conuexum latus arteriae occipitalis, vbi haec ex arteriae externae posteriori latere prouenit, inflebitur *l).* Circa hanc autem inflexus insignem facit *arcum m)*, modice deorsum convexum, qui tectus ventre posteriori musculi digastrici et posteriori superficie musculi stylohyoidei, sub vena pharyngea, ante communem arteriae labialis et lingualis truncum, ex Carotidis externae anteriori latere prouenientem, progreditur, et superata vena linguali, quae ex Iugulari interna prouenit, oblique versus anteriora et superiora incurvato progressu ad latus internum cornu ossis hyoidis, tectus primo musculo stylohyoideo et glandulae maxillaris inferiori parte, tunc vero musculo mylohyoideo, super externam musculi ceratoglossi superficiem, versus musculum genioglossum ascendit.

§. 44.

Antequam vero ramos, qui ex nono nostro neruo, arcuata via oblique versus linguam ascidente, proueniant, enumerem, ille prius describendus venit insignis ramus, qui ex trunco nerui noni, vbi sub posteriori latere arteriae occipitalis inflexus arcum suum effor-
mare incipit, constantissimo fere exemplo *n)* originem dicit, et
propter

l) Male ex errato Delineatoris in nostra figura neruus nonus ante arte-
riam occipitalem (lit. t.) incurruatur.

m) Tab. nostr. n. 16.

n) Interdum, licet rarissime, ramus
hic

E

propter decursum suum rami *descendentis noni paris neruorum cerebri* nomine insignitur. Hic nerus o), ex inferiori latere trunci nerui noni, circa arteriam occipitalem inflexi, exortus, tectus vena iugulari interna, super anteriorem superficiem arteriae carotidis externae, ad internum latus nerui octaui p), quo cum tela cellulosa connexus est, deorsum et modice antrorsum progreditur, tunc ad internum et inferius latus venae iugularis internae sub vena pharyngea et linguali, quae illius venae sunt propagines, descendit, et sub linguali vena emersus magisque anterior factus ad internum venae iugularis latus decurrit; transit deinceps arteriam thyroideam superiorem, ea parte qua ex carotide externa exoritur; hac vero superata rursus modice versus anteriora se inflebit et communis venae labialis et thyroideae trunco se submittit. Dum vero sub huius venosi trunci superiore margine constitutus est descendens noni paris nerus, *ramum q)* ex interno suo latere emittit, qui super musculi sternothyroidei externam superficiem oblique versus anteriora descendendo, in musculi *Coraco-hyoi.*

hic descendens pronenit ex arcto nexus octaui et noni paris et ab accidente ramulo nerui secundi cervicalium. Vid. *HUBERI Epist.* cit. p. 21. et *HALLERI Elem. Phys.* Tom. IV. pag. 138.

o) *EUSTACHIVS Tab.* XVIII. n. 12. *ASCHIVS Tab.* III. fig. 3. n. 18. et fig. 4. n. II. *NEVBAVER Tab.* I. n. 244. et *Tab.* II. n. 100. b. *MEC-KELII Diff.* de quinto pare *neruorum cerebri*. Götting. 1748. Fig. I. n. 90. et *Tab.* nostr. n. 27.

Desuisse ramum descendenter noni paris obseruauit *CL. SCHREIBERVS* in Epist ab eruditis viris ad *ILL. de HALLER* scriptis. Part. I. pag. 9.

p) Videl *ILL. de HALLER*, nervum octaui paris ad ramum descendenter noni paris radicem dedisse. Vid. *EIVS Diff.* (*Re/p. TAVBE*) de vera *nerui intercostalis origine*. §. 16.

q) *NEVBAVER Tab.* II. fig. I. n. 152. et *Tab.* nostr. n. 28.

hyoidei inferiori superficie inseritur. Truncus dein rami descendentes, sub venoso isto trunco emeritus, oblique versus medium anteriores vena iugularis internae superficiem adscendit, ibique cum *ramo descendente a cervicalibus coniunctus arcum r.*) facit, ex quo plures furculi nerui demittuntur.

§. 45.

Prouenit autem *ramus* hic *a cervicalibus descendens r.*, qui cum noni paris ramo descendente coniungitur, ex secundi et tertii cervicalium parium anterioribus ramis, quorum singulus, quam primum musculum scalenum perforauit, deorsum emitit furculum t.), qui super musculi scaleni externam superficiem, ad externum latus vena iugularis internae seorsim decurrent, donec in regione processus transversi tertiae vertebrae colli in unum confluant truncum, qui ab externo, cui pressim adiacet, vena iugularis latere oblique versus anteriorem vergit huius vena superficiem, ubi cum neruo descendente noni paris in formam *arcus seu ansae* coniungitur.

§. 46.

Ex arcus huius conuenientia duo prouenient *rami*, quorum *alter* a descendente cervicali u.), *alter* vero maior et anterior a descendente

E 2 noni

r) Tab. nostr. n. 29.

s) Tab. nostr. lit. π.

t) Tab. nostr. lit. p. 1. NEVBAVER

Tab. I. n. 156. et 166. et Tab. II. fig. 1. n. 18. et 25. qui in unum truncum abeunt. n. 155. EVSTACHIVS Tab. XVIII. n. 13. et cel. ASCHIVS Tab. III. fig. 3. n. 19. ex secundo tan-

tum cervicalium pare ramum ad Descendentem Noni descendere viderunt, pro conficienda ansa. IDEM etiam obseruauit anastomosin inter ramum anteriores primi paris cervicalium et neruum Descendentem Noni paris, Tab. III. fig. 4. lit. p. delineatam.

u) Tab. nostr. n. 31. 31.

noni paris x) continuatur. Qui quum aliquot lineas super anteriores venae iugularis superficiem descenderunt, intermedio ramulo anastomotico y) inter se coniunguntur insulamque irregularis figurae constituunt. Tunc vero ille, qui minor est, *ramus*, et descendantis ceruicalis propago esse videtur, super anteriorem superficiem venae iugularis internae oblique retrorsum descendit, et in *musculi coracohyoidei* inferiorem superficiem se inserit z). Alter vero maior *furculus*, qui in directione descendantis rami noni paris collocatus est, antrorsum versus descendit, et sub musculo coracohyideo se subducens, externam petit musculi sternothyreoidei superficiem. In cuius externo margine quum per pollicis longitudinem ad latus internum venae iugularis internae decurrit, *ramum* emitit satis insignem, qui super externam musculi sternothyreoidei superficiem oblique versus *musculum sternohyoideum* tendit a), in eiusque carne consumitur. Reliqua autem eius portio b) in duos dividitur *ramos c*), quorum ille, qui anterior est, super externam superficiem *musculi sternothyreoidei*, cui in decursu suo variis prospicit furculis nerueis, in cavitatem usque thoracis ad ultimum musculi sternothyreoidei finem, quo hic musculus sterni manubrio inseritur, descendit, ibique in ultimis huius musculi fibris absuntur. Alter vero ramulus circa externum marginem musculi

x) Tab. nostr. n. 30. 30. NEVBAVER Tab. II. fig. I. n. 157. 158.

y) Tab. nostr. n. 32.

z) NEVBAVER Tab. II. fig. I. n. 163.

a) IDEM ibidem. n. 164.

b) IDEM ibidem. n. 160.

c) IDEM ibidem n. 161. 162. Re-

liquum eius rami, qui sternothyreideo et sternohyideo musculo, impenditur, b. NEVBAVER versus posteriora reflecti et cum ramo *quartiparvis* ceruicalium in formam ansae coniungi videntur, Tab. II. fig. I. n. 166. et n. 50. ex qua ansa ramus n. 167. in pectoris cavitatem se immittebat.

sculi sternothyreoidei inflectitur et inferiorem huius musculi superficiem petit; quam cum attigit, per separatas huius musculi fibras in internam eius substantiam se immittit, ibique filamentosus definit.

§. 47.

Prioris rami sternothyreoidei coniunctionem cum Phrenico neruo, quam EXC. ALB. DE HALLER pluribus locis obseruasse testatur d) licet repetitis vicibus omni adhibita cura inuestigauerim, inuenire non contigit. Qua quidem in re libenter meam in diffecandis corporis humani partibus imperitiam accusarem: ipse enim ILL. DE HALLER monet: "subtilitatem et loci difficultatem fecisse, ut haec noni neru cum Phrenico communicatio ab omnibus ante eum Anatomicis sit praetermissa. Paene viibile enim et difficilime praeparabile esse hoc, quod cum phrenico coniungeretur, filamentum, affirmat." Quum vero nec peritissimum in arte anatomica virorum dexteritas semper illam inuenire potuerit e), habeo cur afferam, non in omnibus subiectis hanc adesse noni paris cum diaphragmatico neruo coniunctionem. Filamentum autem istud a noni nerui descendente ramo ad phrenicum accedens, vt ILL. DE HALLER descriptione vtar, per sternothyreoideum

E 3

mu-

d) EIVS Diff. (*Resp. TAV BE*) de vera nerui intercost. origine. §. 15. *Elem. Physiolog.* Tom. III. p. 89.

e) CL. HYBER epist. cit. p. 21. CL. KRÜGER Diff. de neruo phrenico. Lip. 1758. 4to pag. 32. nihil a descendente noni paris neruo ad augendum phrenicum neruum secedere obseruarunt.

Nec b. ANDERSCHIVS vllius rami meminit, qui ab eo emissus ad Phrenicum accedat. VFNERANDVS VETO PRAECEPTOR, ILLVSTRIS WRISBERGIVS bis vel ter surculum istum a nero descendente noni paris ad Phrenicum accedentem obseruauit.

musculum retro claviculam ante venam subclaviam thoracem subit; et auctum interdum tenerimo et longiusculo ramulo a neruo Phrenico, vel in superiori, vel in ima parte Pericardii in neruum Phrenicum inseritur.

§. 48.

Descripto ramo descendente noni paris neruorum cerebri, et quos ille largitur, ramulis, ad ipsum noni nostri nerui truncum revertimur, qui circa arteriae occipitalis posterius latus inflexus, arcum facit supra (§. 43.) descriptum. Dum vero nonus capitinis neruus, arcuata via incedens, superata vena linguali, super inferiorem partem externae superficie musculi ceratoglossi, ad latus superiorius cornu ossis hyoidis oblique ascendit, *duos deorsum emitit ramulos f)*, qui inter venas et arterias hyoideas, ex lingualibus oriundas, oblique super inferiorem partem musculi ceratoglossi et cornu ossis hyoidis descendunt, et in *musculi hyothyreoidei* externa superficie consumuntur.

§. 49.

Truncus autem noni paris, emissis hisce ramis hyothyreoideis, tectus musculo stylohyideo et inferiori parte glandulae maxillaris, super externam musculi ceratoglossi superficiem oblique sursum ascendet, musculumque subit mylohyoideum, inter quem et musculi ceratoglossi externam superficiem viam suam prosequitur. Tectus ita musculo mylohyideo, multos in externa ceratoglossi superficie spar-

git

f) Tab. nostr. n. 17. et 18. et N E V
BAVER Tab. I. n. 152. et Tab. II.

fig. I. n. 104.

git ramos, quorum alii *ex superiori*, alii *ex inferiori trunci laterē prouenient*. Horum quidem exiguis quidam ad *ceratoglossi* inferiorem abit partem; duo vero maiores rami in *geniohyoideum* et *genioglossum* inseruntur. Plures autem sunt qui *ex superiori trunci parte prouenient* rami, iisque per intermedios nerveos furculos ita inter se couiunguntur, ut egregie reticulati plexus speciem praefeferant. Ex his ramis variis in *musculi ceratoglossi* media et superiori parte inseruntur *h*), alias inter *musculi basioglossi* superiores fibras ramosus consumuntur *i*) alias denique, et is quidem maximus, in superiori carne *musculi ceratoglossi* duabus fibris cum *ramo primo nervi lingualis quinti paris continuo* *k*), super plures huius nerui ramos inter *genioglossum* et *styloglossum* transit, et cum *styloglossi* fibris, quibus in decursu suo multos interspergit furculos, in inferiori et lateralī linguae parte ad apicem fere linguae percurrit, ita ut vix trium linearum intervallo ab eo distet.

§. 50.

Hisce ramis editis truncus nerui noni, superato musculo *ceratoglosso*, in margine inferiori musculi *basioglossi* inflectitur circa extēnam superficiem arteriae *lingualis*, sub musculo *ceratoglosso* emergentis, eiusque ramum, qui ad glandulam *sublingualem* tendit; et circa has arterias inflexus, per separatas *musculi genioglossi* fibras in eius substantiam se immittit *l*). Dum vero in intima eius carne abscondi-

tus

g) NEVBAVER Tab. II. fig. I. n.
106. 107. et 109.

h) IDEM ibidem n. 102. 103.

i) IDEM ibidem. n. 103. 104. 105.

k) IDEM ibidem. n. 108. et n. 110.
et b. *MECKELII* Diff. cit. Fig. I. n.

91. et 92.

l) IDEM ibidem. n. III.

tus latet, in multos ibi se diffundit ramos, quorum *plurimi*, oblique inter ipsius musculi fibras, quarum directionem fere sequuntur, versus inferiorem linguae superficiem decurrunt, in eiusque substantia cum fibris ipsius musculi euanescunt; *vetus* vero vel *alter*, trunci directionem conseruans, omnes musculi modo dicti fibras decussat, et ad latus internum arteriae lingualis usque ad summum linguae apicem percurrit, in cuius inferiori parte in tenerissimos ramulos diuisus consumitur.

SECTIO III.

De functionibus noni paris neruorum cerebri, morbosisque non-nullis, qui ab eo laeso pendent, affectibus.

§. 51.

Exposita origine, decursu atque distributione noni neruorum cerebri paris, supereft, vt, *quosnam in corpore humano hic nervus praeflet vobis*, ex anatomica partim ipsius earumque, quibus ille prospicit, partium cognitione, partim ex pathologicis, quae passim apud autores occurunt, observationibus, eruere atque determinare studeamus; nec non varia *quae a nervo nostro eiusque cum aliis nervis coniunctione pendent, symptomata morbosque ex cognito ipsius situ atque decursu explicemus.*

§. 52.

GALENVS, magnam forte animo perpendens, quae inter nervi olfactiorii, optici, mollisque nervi acustici portionis mollietatem, durosque,

que, qui ex medulla spinali proueniunt, neruos intercedit, differentiam, duas neruorum constituit classes, *duros* nempe et *molles*; quorum *hos*, ex cerebro anteriori prouenientes, *sensorii*, illos vero, ex medulla spinali eaque cerebri parte, quae huic propior est, originem ducentes, *motorii* corporis nostri *organis* prospicere, persuasum fibi habuit *m*). Nonum igitur *neruorum cerebri par*, quod septimum illi erat, quum inter *reliqua* *neruorum cerebri paria*, ratione originis proxime distet a medulla spinali, absque *vlla* *haesitatione duris*, seu quod ex eius quidem sententia idem est, *motorii nervis adscriptis*; quumque hoc *neruorum par* linguam adire obseruaret, aliumque *nervum* ex anteriori cerebri parte a tertio suo, nostro quinto pare, ad linguam descendere animaduerteret, huic gustum, *illi motum linguae perficiendum dedit.*

§. 53.

Contrariam eque directo oppositam sententiam proposuit, qui propter innumera, quae in medicinam habet, merita secundi post **HIPPONCRATEM** Medicinae parentis nomine dignus est, **HERMANVS BOERHAVE n**). Is enim, quum et olfactui, et visui et auditui peculiarem *neruum* inferuire cerneret, persuadebat sibi, fore vt etiam linguae, quam gustus organum natura constituit, peculiaris ab eadem sensorius attributus sit *neruus*; quumque nonum *neruorum cerebri par* praecipue ad linguam abire, lingualem autem quinti paris
neruum

m) GALENV de usu partium. Lib. VIII. cap. 5.

n) H. BOERHAVII Instit. Rei med. dic. §. 486.

neruum praeter linguam aliis etiam, motoriis aequae ac sensoriis, organis inferuire obseruaret; hunc motibus linguae destinatum, illum gustuiu[n]e perficiendo idoneum esse censuit posterisque tradidit.

§. 54.

Media denique inter vtrosque via ambulat WILLISIVS o), qui accuratori scrutinio neruos linguae subiiciens, neruo quidem linguali quinti paris summas ad producendum gustum adscriptis partes, nec tamen nono neruorum cerebri pari, quod motibus linguae potissimum inferuire credebat, omnem ad perficiendum gustum vim denegare auctor est; hoc potissimum innixus fundamento: quod, vti tactus a nullo peculiari sensorio neruo, sed ab iisdem, qui et motui inferuunt, neruis perficiatur, sic etiam gustus, qui tactui simillimus eiusque quasi species considerari possit, per motorios linguae obtineatur neruos, qui tam densos in linguae substantiam immittunt ramos.

§. 55.

Tres igitur habes, easque longe inter se discrepantes de primaria noni neruorum cerebri paris functione sententias, quibus expressis, quena[m] earum vera sit, quena[m] falsa, quaeque minus a veritate recedat, accuratius iam nobis inuestigandum incumbit,

§. 56.

Et primo quidem loco meritissimi BOERHAVII sententia, quam Spho § 3. proposui, licet ingeniosissime sit inuenta, cum natura tamen comparata, omnem, quam tanti viri autoritas ipsi conciliare poterat,

veri-

o) WILLISIVS *de anima brutorum.* Pars Physiologica, Cap. XII. p. m. 59,

veri speciem prorsus amittit. Nec desuere tamen, qui autoritate huius viri confisi eius sententiam amplectenterunt; inter quos **CAT-**
TIVM p), CHESELDENIVM q), GVERICKIVM r) et LIEVTAVD
s), claros vires, inuenies. Anatomica autem eaque accurata ner-
vorum, qui in linguam inferuntur atque disseminantur, peruestiga-
tio facile quemcunq[ue] structurae corporis humani curiosum edocebit,
non nonum esse capit[us] neruum, qui papillis, superiorem linguae
superficie[em] occupantibus ideoque gustui prospicit; sed lingualem
quinti paris neruum huic negotio a natura esse destinatum, cuius ra-
mos ad papillas vallatas et fungiformes, eamque, que linguae an-
teriorem et superiorem partem inuestit, tunicam, pyramidalibus praecipue
papillis iisque, quas minimas vocat **ALBINVS t)**, obsitam, per-
ducere, caute assidueque perquirenti non adeo est difficile. Testes
in hac re habeo summos in arte anatomica viros, **EXC. ALB. DE**
HALLER u) et b. MECKELIVM x). Contigit mihi ipsi ad vallatas
et fungiformes papillas ita persequi lingualis nerui quinti paris ramos,
ut filamentis nerueis, quasi pomum pedunculo, ita papillae insi-
xae apparerent.

§. 57.

Altera sententia (§. 54.) cui **WILLISIVS** fuit, motui nimis
rum et gustui simul praeesse nonum neruorum cerebri par, plures in-

F 2

venit

p) *Traité des sens par Mr. LE CAT.*
 à Paris 1757. 8vo. T. II. Cap. de gustu.

fiologiae. Amstelod. 1749. 8vo. p. 291.

q) Lib. cit. pag. 238.

t) B. S. ALBINI *Annoiat. Academ.*

r) *GVERICKII Diff. de sensibus*
praecipue externis. Cap. V. §. 61.

Lib. I. cap. XIV.

s) *IOH. LIEVTAVD Elementa Phy-*

u) *Element. Physiol.* Tom. IV. p.
 219. et Tom. V. p. 112.

x) *Diff. cit. §. 101. p. 97.*

venit sectatores, meliorique gaudet fundamento. Praecipui autem, qui WILLISII sententiae accedunt, autores sunt VIEVSSENIUS *y*), HOFFMANNVS *z*), BOHNIVS *a*), ORTLOBB *b*), FRACASSITVS *c*), VAN REVENHORST *d*), MORGAGNI *e*), BONHOMME *f*) et LVCHTMANNS *g*); quorum tamen, quibus utuntur ad stabilierendam suam sententiam, argumenta non quidem omnia veritati respondent. Anatomicae enim repugnat inspectioni, quod REVENHORSTIVS et LVCHTMANNS asserunt, nonum neruorum cerebri par ad linguae apicem potissimum peruenire, ramum vero lingualem quinti paris in media linguae parte distribui. Nec fidem dare possum verbis CL. BONHOMMI et ORTLOBI, qui ramos nostri nerui in innumeris sepe perdere papillis affirman. Ipse enim pluries in humana et vitulina lingua ramos noni nerui persequutus sum, omni adhibita cura; nec umquam huius nerui propagines ad papillas usque perducere mihi contigit. Habent tamen clari, quorum nomina supra adduxi, viri non leuis utique momenti argumenta, eaque ex anatomia petita,

quae

y) Lib. cit. p. 211.

z) I. M. HOFFMANNI *Idea machinae humanae anatomico-physiologica*. Aldorf. 1703. 4to. pag. 306.

a) IO. BOHNII *Circulus anatomico-physiologicus*. Lips. 1686. 4to.

b) IO. FR. ORTLOPI *Histor. part. et economiae hominis secundum naturam*. Lips. 1696. 4to. p. 218.

c) CAR. FRACASSITI *Exercit. epistol. de lingua ad ALPH. BOREL-LVM; in MANGETI Biblioth. anatom.*

T. II. pag. 461.

d) IO. VAN REVENHORST *Diff. de fabrica et usu linguac*. Lugd. Batav. 1739. 4to in HALLERI *Diff. anat. sel.* Vol. I. p. 95.

e) I. B. MORGAGNI *Aduerfaria anatomica* Lugd. Bat. 1741. 4to Advers. VI. Animadv. 91. pag. 118.

f) Lib. cit. Part. I. pag. 81.

g) PETR. LVCHTMANS *Diff. de saporibus et guisu*. Lugd. Bat. 1758. 4to p. 69.

quae ipsorum sententiae non minimam conciliant verisimilitatis spe-
ciem. Certum enim vtique est, quamquam in hac re dissentientes
inueneris summos in arte anatomica viros, ramum nerui lingualis
noni paris per musculum genioglossum ad summum vsque linguae
adire apicem et in hoc itinere pluribus fibrillis nerueis cum linguali
neruo quinti paris coniungi; quod tamen in vitulina lingua manifestius
apparet, quam in humana. Deinde etiam, in quo omnes consen-
tiunt recentiores anatomici, rami nonnulli noni paris, antequam
istud genioglossum musculum sibi perforat, in superficie exteriori mu-
sculi ceratoglossi cum ramo uno vel altero a linguali quinti paris neruo
emissio, communicant. Videtur igitur vtique ex anatomica nerui
nostrri indagatione probabile, aliquid ab eius propaginibus ad gustum
producendum conferri; id quod adeo euidens visum est HOFFMAN-
NO, vt pro ingenioso commento haberet sententiam eorum, qui
quinto pari gustum, nono vero motum linguae attribuunt; quam-
quam is quidem nonum neruorum cerebri par motui linguae praeci-
pue inferire non negauerit.

§. 58.

Multa tamen eaque grauissima sunt, quae huic opinioni opponi
possunt argumenta, ex quibus coniunctis satis luculenter apparere vi-
detur, nihil prorsus a nono pare ad gustum conferri.

Primum enim, quamquam furculi neruei noni nostri paris ad
summum vsque perueniant linguae apicem, tamen inde probari non
potest, neruum nostrum ad gustum aliquid contribuere. Propagines
enim nerui noni non ad superiorem perueniunt linguae tunicam, quae

F 3 fenes

fedes est papillarum gustusque primarium organum, sed in tunica, quae in inferiori linguae parte, frenulum inter et apicem, expansa est, finiuntur. Quum vero ex **BELLINI**^{h)} experimentis constet, hanc linguae partem gustu esse destitutam, euidens sit, hos ramos ad gustum nihil conferre.

Deinde vero, quod ii, qui **WILLISIT** sententiam tuentur, asseruerunt, propagines nerueas noni paris neruorum cerebri, cum ramis nerui lingualis quinti paris, quibuscum coniunguntur, ad papillarem peruenire linguae tunicam, nemo facile probare poterit. Quis enim ymquam discernere poterit, quonam in loco fibrillae nerueae noni paris, filamentis nerueis lingualis nerui quinti paris insertae, finiantur? num ad papillas vsque decurrant, anne potius in ipso insertionis loco desinent? Fortene hi nerui propter solam vicinitatem sibi inuicem inferuntur? Nec constantissima denique haec neruorum est coniunctio, quamvis saepius adsit, quam deficiat. Ipse in lingua humana absque vlla communicatione hos neruos obseruauit.

Praeter autem saepe a medicis animaduersum est, in paralyticis linguae affectionibus gustum deleri, motu linguae illaeso ⁱ⁾: id quod

lucu-

*h) Gustus organum per **LAVREN-***
TIVM BELLINI nouissimae deprehensi-
*sum. Cap. XIV. in **MANGETI** Bi-*
blioth. anat. T. II. p. 499. Frustulum Sa-
lis ammoniaci liquatum suae ipsius
plurimumque amicorum linguae appo-
suit, quod nullum gustum excitabat
illi linguae superficie applicatum que-
inter frenulum et apicem intercipitur;
in superiore autem linguae superfi-

ciem translatum insignem gustus im-
 primebat speciem.

i) GALENVS de usu part. Lib. VIII.
cap. 5. De locis affeſt. Lib. IV, cap. 2.
PETR. FORESTI Observat. et curat.
medic. Francof. 1661. fol. Lib. XIV.
schol. ad obs. 31. pag. 132. ZAC. LV-
SITANI Praxis historiarum, in eius
Oper. T. II. p. 234. DAN. SENNER-

TVS

Iuculenter probare videtur, non ab eo neruo, qui motum linguae tribuit, sed ab alio neruo gustum produci. Constat enim, iis in partibus, in quibus sensus et motus ab uno eodemque neruo perficiuntur, e. gr. in digitis, motum muscularum, ad quem producendum maior vis nervorum requiritur, aboliri, sensu adhuc superfite; numquam autem sensum periire, motu superfite ^{k)}, nisi topica in ipsa cutis superficie subsit cauſa, quae impedit, quominus res externae in neroꝝ agere possint; e. gr. cutis callosa, vel a frigore vel ab humorum deprauatorum decubitu et stagnatione mutata. Sic etiam in morientibus sensus supereſt, quando omnis motus periit. Quodsi itaque nonum neroꝝ cerebri par aliquid ad gustum conferret, necessario etiam, gustu abolito, motus linguae, ad quem perficiendum maior quam ad sensum requiritur vis neruea, deleri deberet; cui vero obſtant **GALENI, FORESTI, ZAC. LVSITANI, SENNERTI, FERNELII** aliorumque autorum obſeruationes. Memorabilis praesertim hoc referendus est casus ^{l)}, vbi paralytice affectis musculis faciei, quibus tertius quinti paris ramus propaginibus suis mouendi vim adſert, etiam gustus deletus erat, motu linguae prorsus illaefo.

Tum vero praecipue ad refutandam **WILLISII** sententiam faciunt exempla eorum hominum, qui omni gusto prorsus deſtituti erant, caeteris linguae muniis prorsus illaefis; quales fuerunt *Lazarus ille vitriuorū COLVMBI* ^{m)} et *fartor ille ROLFINKII* ⁿ⁾, in quibus

TVS de capitilis morbis et symptomatis;
bus; in eius Oper. T. III. p. 253. 10.
FERNELII Patholog. Lib. V. cap.
VIII. in eius *Vniderfa Medicina*. p. 448.

k) HALLERI *Elem. Physiol.* T. IV.

pag. 299. et pag. 391.

l) AEt. N. C. Vol. VIII. Obs. 86.

m) Lib. cit. Lib. XV. pag. 433.

n) GVERNERI ROLFINKII Dif-

ser-

bus ramus lingualis quinti paris in lingua deficiebat, et ad alias partes reflecebatur.

Denique etiam refutandae nerui noni ad producendum gustum vi inferuit obseruatio, quae apud HEVERMANNVM legitur o); vbi nimurum a chirуро, glandulam sub lingua extirpante, neruus super hanc glandulam ad linguam decurrentis, abscissus gustusque laesus fuit. Afferit quidem CEL. HEVERMANNVS, abscissum neruum ramum fuisse noni paris; quum vero nullus ramus nerui noni super glandulas, quae sub lingua sitae sunt, siue submaxillaris illa fuerit, siue sublingualis, percurrat, verisimile est, ramum fuisse quinti paris lingualem, qui sub hac operatione disiectus fuit. Notum enim est, hunc neruum super glandulam submaxillarem ad linguam decurrere p).

§. 59.

Quum igitur nec BOERHAVIANA, nec WILLISIANA sententia, si accuratori examini subiiciantur, veritatis speciem sustinere valeant, habemus cur GALENO assentiamus, qui motoriis neruis nonum neruorum cerebri par accenset; quamuis equidem non eam, quam ille adducit, ob causam (§. 52.) eius sententiam amplectar. Vix enim percipi potest sensibilis inter lingualem quinti paris et nonum capitisi neruum ratione mollitiei et duritiae differentia, satisque euistum est, neruos motui prospicientes sensui etiam producendo idoneos esse. Neruus autem noster solis impenditur muscularis, et quam-

quam

fertationes anatomicae. Norimb. 1656.

II. p. 293.

4to. Lib. IV. cap. 35. pag. 733.

p) MECKEL Diff. cit. §. 100. p. 94.

o) HEVERMANNI Physiologia, T.

quam maxima eius pars in linguam desinet, eius tamē surculi non ad eam linguae perueniunt partem, quae gustus est organum, sed in inferiori eius parte in muscularum, qui linguae inferuntur, ultimos fines distribuuntur. Quanta autem sint, quae neruo nostro administranda incumbunt *munia*, ex anatomica et physiologica, earum, quibus ramis suis prospicit, partium cognitione eruere atque definire fuscipiam.

§. 60.

Et primo quidem neruuus noster *ad vocem vel graviorem vel acutiorum reddendam* multum confert. Constat enim vocem acutiores fieri, si larynge antrorum eleuato angustior sit glottidis rima eiusque ligamenta magis tenduntur. Tunc enim aer maiori velocitate et vi per arctius oculum erumpens velociores in extensis glottidis ligamentis efficit vibrationes, a quarum numero vnicce pendet toni altitudo. Eleuationi autem laryngis indeque pendentri rimae glottidis coarctationi ligamentorumque eiusdem tensioni inter alios musculos inferuit etiam *Hyothyreoides*, cui neruuus nonus ramis suis prospicit *q*). Hic enim musculus ab osse hyoideo versus cartilaginem thyreoideam descendens huiusque lateribus insertus, tunc quidem, si a musculo suis os hyoidis non retinetur, hoc ipsum os, dum agit, versus cartilaginem thyreoideam deprimit. Quando vero idem os per musculos *geniohyoideos*, qui ramos nerueos etiam a nostro neruo habent *r*), *mylohyoideosque et stylohyoideos* eleuatur atque firmatur, tunc agente

mu-

q) vid. §. 48.

r) vid. §. 49.

musculo hyothyreideo cartilago thyreoidea versus os hyoideum, quippe quod fortiori tunc gaudet fundamento, adducitur, rima glottidis coarctatur eiusque ligamenta magis tenduntur, vnde vox redditur acutior.

Grauiori autem reddenda voci neruus noster per musculos sternothyreideos, sternohyoideos et coracohyoideos, qui singuli a nerveis, quos a neruo nostro accipiunt^{s)}, ramis motus sui rationem habent, inseruit. Hi enim musculi, dum agunt, contrariam musculo hyothyreideo exserunt vim, retrorsumque deprimendo cartilaginem thyreoidem, rimam glottidis dilatant eiusque ligamenta relaxant; vnde minor aeris explosi vis atque velocitas, minor in glottidis ligamentis vibrationum numerus, vox itaque grauior.

§. 61.

Quanta autem neruo nostro accrescit dignitas, si animo reputamus, eum esse, a quo linguae muscularisque, qui eam regunt, facultas perforatur, protrusum ex larynge aerem ita flectendi atque distinguendi, ut determinatae inde orientur voces, quibus desideria nostra animique cogitata cum aliis hominibus communicare, rationisque, praestantissimi quod a natura nobis concessum est, donivsum nostrae ipsius communique mortalium saluti impendere possumus. Omnibus enim fere muscularis, qui linguae inseruntur, neruis noster largissima manu distribuit ramos, geniogloso, ceratogloso, basiogloso, stylogloso^{t)}; quin in ipsam linguae substantiam, inextricabilibus variis generis fibris muscularibus contextam, eius propagines. fibris musculari-

genio-

s) vid. §. 44. et 46.

t) vid. §. 49.

genioglossi paralleiae recurrentes, disseminari videntur ^{a)}). Quum vero a vario linguae motu eiusque ad varias oris partes allisu oriantur diuersae, quas litteras vocamus, vocis modiscationes, in aprico est, huic neruo, qui animae mandata linguae eiusque muscularis defert, praecipue nos debere loquendi vim seu loquellam.

§. 62.

Sed praeter hos usus insignem etiam neruus noster praefstat utilitatem in *masticationis* et *deglutitionis* negotio. Vario enim linguae motu, qui per musculos linguae annexos a neruo nostro excitatur, continuo alimenta in os assumta modo dentibus subduntur, quo ex-actius possint confici, modo hinc inde in oris cavitate transferuntur atque circumvolvuntur, ut intimior eorum fiat cum humoribus salivalibus iisque qui ex vasibus exhalantibus continuo in oris cavitatem exhalant, commixtio sapidique, quod cibis ineft, dissolutio; tunc vero comminuta humoribusque animalibus aequaliter permixta dorso linguae imponantur et in fauces detruduntur, vnde in gulæ dilatatum ostium delata, per pharyngis coarctationem, quae fit per musculos sternothyreoideos, sternohyoideos et coracohyoideos, vltior eo-rum fit propulsio.

§. 63.

Et hae quidem praecipuae sunt utilitates, quibus a natura destinatum est *nonum* *neruorum cerebri par.* Reliquum est, ut quaedam, partibus quibus neruus noster prospicit, in morbo corporis statu fa-

G 2

milia-

^{a)} vid. §. 59.

miliaria *symptomata*, *morbosque*, qui a nostro neruo pendent, ex eius naturali situ, neruorumque, quibuscum neruus noster ramorum nerveorum ope communicat, coniunctione explicem.

§. 64.

Non igitur mirum videbitur, tam facile affici neruum nostrum, male affectis partibus, quae in craniⁱ cuitate detinentur. Quodsi enim in animum reuocamus, quae antea de origine noni nerui diximus *x*), arctumque apud nos perpendimus connubium, quo nervus noster cum arteria vertebrali, quam fere totam illius filaments ambiunt *y*), fructus; facile nobis apparebit, vix vias in arteria vertebrali fieri posse sensibiles mutationes, quin ab iisdem etiam afficiatur neruus noster. Data quidem neruo nostro videtur vicina arteria vertebralis, ut partim calore suo foueat nerui nostri filaments, partim vero ut alterante contractione et dilatatione arteriae influxus fluidi neruei per ipsum neruum promoueatur. Quodsi vero vel nimio sanguine turget haec arteria, vel deficiente sanguinis copia collapsa est eadem, tunc necessario functiones, quae a neruo nostro pendent, turbari debent. Hinc lingua impeditur in iis, qui magnas passi sunt haemorrhagias iisque, quibus animus depresso est tardiorque sanguinis circulus; iis vero, quibus vel ab animi pathematibus, vel a calefacientibus rebus, vel a morbo velocior fit vehementiorque per vasa encephali sanguinis circulus, intenditur loquendi facultas; nimio autem facto sanguinis versus encephalum raptu et congestione, eadem varie turbatur, quin prorsus tollitur. Hinc phreniticis lingua

tre-

x) vid. §. 35.*y*) vid. §. 37.

tremula et balbutiens^z). Hinc ab ebrietate et narcoticis loquela vel impeditur vel prorsus deficit *a*). Hinc ratio patet, cur linguae paralysia saepe praecurrat apoplexiā *b*). Hinc denique est, cur Hippocrates iis, qui drepente voce destituuntur et sine febre sunt, veniam fecandam suadet *c*).

§. 65.

Superest ut de nerui nostri cum aliis neruis consensu quaedam addam. Cognitum est ex antecedentibus, neruum nostrum variis cum neruis ope ramorum nerveorum coniungi; non igitur mirum erit, hisce neruis affectis, quibuscum communicat nonus neruus, in hoc etiam quasdam oriri mutationes, quae in partibus, quibus hic nervus prospicit, sese exserunt. Sic ex communicatione nostri nerui cum cervicalibus neruis *d*) ratio patere videtur, cur laesa medulla spinali in collo, vox adimatur *e*). Sic plures in lingua obseruantur consensuales affectiones, quae ex nerui nostri cum octaui capitis pare

G 3

et

- z*) PROSP. ALPINVS *de praesagienda vita et morte aegrotantium*. pag. 325 et 326. GALENVS *in I Prorrhet. HIPPOCR. Comment. I. n. 19 et 20.*
- a*) IOH. LIEVTAVD *Historia anatomico-medica*. T. II. obf. 376. p. 235. BONETI *Sepulchretum*. Lib. I. p. 469. obf. 3. MORGAGNI *defidibus et causis morborum*. Lib. I. Epist. 14. art. 35. FERNELIVS *Lib. cit. pag. 448. FEL. PLATERI Obseruat. med. Lib. I. p. 127.*

- b*) FERNELIVS *Lib. cit. pag. 448. PETR. FORESTI *Obseruat. et curation. med.* Lib. XIV. in schol. ad obf. 31. pag. 137. ZAC. LVSITANVS *Ope- rum T. II. pag. 235. VAN SWIE- TEN Comment. in BOERHAV. Aphor.* T. III. pag. 368.*
- c*) HIPPOCR. *Popular. 2. Sect. V. §. 17.*
- d*) vid. §. 44. et 45.
- e*) GALENVS *de symptomatum cau- sis. Lib. I. Cap. 5.*

et intercostali nervo coniunctione f) originem ducere videntur. Hinc Hippocrates de tremoribus linguae iam adnotauit g), quod aluum liquidam quibusdam faciant; hinc ex spasmis abdominalibus in hysteris et hypochondriacis lingua tremit h); hinc ex colica nonnulli obmutuerunt i); hinc a vermis in intestinis latitantibus linguae motus impeditur vel prorsus tollitur k).

Plura equidem hoc referre possem exempla consensualium affectionum, quorum multa apud autores inueniuntur, quae praecipue ad aphoniā consensualem spectant l); quum vero facilius possint explicari ex consensu, qui laryngi intercedit cum ventriculo, quum utriusque ex eodem nervo, ostuo nempe pare, nervos suos accipient, ex consulto haec praetermittere, ne plus iusto nono nervo tribuisse videar.

f) vid. §. 41. et 42.

g) HIPPOCR. Aphor. Sect. VII.
Aph. 40.

h) N. A. N. C. Vol. II. obs. 58.

i) PETR. CAMPERI *Demonstrat. anatomico-pathologicae*. Lib. I. cap. 2.
pag. 8. ZAC. LYSITANI *oper.* T. II.
p. 330.

k) DAN. SENNERTVS *de capitinis morbis et symptomat.* in Eius Oper. T. III. p. 253. Eph. N. C. Dec. II. ann. 5. Obs. 27. FORESTI *Observat. med. Lib. VI. obs. 38.*

l) vid. RAHNII *Diff. de miro inter caput et viscera abdominis commercio* §. 27.

The

*andar ambum is pro ha. medicina etiam obstat imp. cell
totum se amittere.* **T h e s e s.**

I.

*Nux vomica inter potentissima referri meretur remedia anti-
hysterica.*

II.

Ipecacuanha non agere videtur ut narcoticum.

III.

*Spasmi intestinalium plerumque in causa esse videntur tympa-
nitudis.*

IV.

*Defectus potius nutritionis, quam acidum morbosum caufsa
esse videtur immunitae ossium cohaesione in rachiticis.*

V.

*Vescatoria in febribus putridis prudenter adhibita antisepti-
corum vim interdum exserunt.*

VI.

*Lienis functio in eo consistere videtur, ut sanguinem venae
portarum attenuet.*

VII.

VII.

Iis, qui sedulo litteris incumbunt, ad conseruandam valetudinem melius conducere videtur frugalius prandium et lautior coena.

VIII.

Vix assentire possum HIPPOCRATI, quando afferit: Phrenitidem semper fieri a bile commota.

XI.

Praefstat quidem in haemorrhagiis internis venaesctionem adbibere vel ante paroxysmum, vel sedato illo; adjunt tamen casus, ubi venaesccio in ipso paroxysmo institui debet.

X.

Loco et gradu, non re atque genere gonorrhoea virulenta differre videtur a malo venereo.

XI.

Vesicatoria a primo statim initio morbi variolosi adhibita egregie profundit ad auertenda pericula variolarum.

EX-

EXPLICATIO TABVLAE.

- A. Auris externa sinistri lateris, sursum paululum eleuata.
- B. Pars capillata capitis.
- C. Tentorium cerebelli.
- D. Partis petroae ossis temporum, cuius maxima pars ope scalpi anatomici defumta est, ea portio, quam meatus auditorius internus perforat.
- E. Portiuncula partis petroae ossis temporum, quae Aquaeductum Fallopii efformat, duramque nerui acustici portionem transmittit.
- F. Condylus maxillae inferioris.
- G. Reliquiae partis squamosae ossis temporum.
- H. Arteria carotis interna, a canali osseo, quem permeat, superius liberata.
- I. Medulla oblongata.
- K. Initium medullae spinalis.
- L. Pars cerebelli dextri lateris.
- M. Arbor vitae.
- N. N. Arteria vertebralis, sursum paululum eleuata.
  - a. Arteria cerebelli profunda inferior.
  - b. c. Radices arteriae cerebelli profundae superioris d., quae cum arteria vertebrali insulam efformant, per quam tertius noni parvis fasciculus transit.
  - e. Ramus anastomoticus, arterias cerebelli profundas inter se coniungens; unde insula quinguangularis fere enascitur spatii, per quam inferior nervi noni fasciculus v. egreditur.
  - f. Tertia insula.
- O. Reliquiae processus condyloidei ossis occipitis.
- P. Pars ossis occipitis, quae ad formandum foramen jugulare concurrit.
- Q. Musculus obliquus superior.
- R. Musculus obliquus inferior.

H

S.

- S. Processus transuersus Atlantis.
 T. Reliquiae diffracti arcus Atlantis.
 V. Reliquiae ossis occipitis.
 X. Musculus complexus maior.
 Y. Musculus splenius, cuius pars, quae in processum mastoideum inferitur, reclinata est.
 Z. Musculi sterni et cleidomastoidei portio, superius et inferius absissa et versus posteriora reclinata.
 Γ. Musculus scalenus.
 Δ. Musculus coracohyoideus.
 Ε. Musculus sternohyoideus.
 Α. Musculus sternothyroideus.
 Ξ. Venter anterior musculi digastrici.
 Π. Eius tendo rascissus.
 Σ. Musculus stylohyoideus, sursum reflexus, cuius superior finis sub musculo stylopharyngeo et stylagoglosso latet.
 Τ. Musculus stylopharyngeus et
 Φ. musculus stylagoglossus, super musculum mastoideum inflexi.
 Ψ. Musculus masteter.
 Ω. Portio glandulae submaxillaris, cuius maxima pars absissa est.
 g. Musculus mylohyoideus.
 h. Musculus ceratoglossus.
 i. Musculus thyreohyoideus.
 k. k. Vena jugularis interna, superius absissa, paululumque versus posteriora reclinata.
 l. Truncus communis vena labialis et thyreoidea.
 m. Vena labialis.
 n. Vena thyreoidea.
 o. Vena lingualis.

- p. Vena pharyngea.
- q. Vena hyoidea, ex linguali oriunda.
- r. r. r. Arteria thyreoidea superior eiusque propagines.
- f. Communis truncus arteriae labialis et lingualis, ex Carotide externa, quae vena iugulari interna tegitur, proueniens.
- t. t. Arteria occipitalis.
- u. Arteria submental is f. maxillaris inferior r efcissa.
- v. Continuatio arteriae carotidis externae.
- w. Arteria temporalis.
- x. Arteria auricularis anterior.
- y. Arteria frontalis.
- z. z. Rami arteriae carotidis externae ad musculos faciei.
1. Par primum neruorum ceruicalium.
- α. Eius radix anterior.
  - β. Eius radix posterior.
  - γ. Eius ramus posterior, cuius finis resectus sub ganglio secundi ceruicalium paris latet.
  - δ. Eius ramus anterior.
  - ε. Eius arcus anterior.
2. Secundum par ceruicalium,
- ε. Eius radix anterior.
  - ζ. Eius radices posteriores.
  - η. Eius ganglion.
  - θ. Eius ramus posterior sub musculo sterno et cleidomastoideo latens.
  - λ. Eius ramus anterior.
  - μ. Eius ramus ad nervum descend entem noni cerebri paris properans.
Musculares ramos praetermitto.
3. Tertium par ceruicalium.

- v. *Eius ramus ad Descendentem noni paris*, qui cum ramo secundi cervicalium paris μ. coniunctus *trunculum π.* efformat.
- c. *Eius ramus ad quartum cervicalium par accedens.*
4. *Quartum cervicalium par.*
- e. *Neruus diaphragmaticus.*
5. *Quintum cervicalium par.*
6. *Sextum cervicalium par.*
- ** *Septimum par cervicalium.*
7. *Par acusticum seu septimum par nervorum cerebri.*
8. g. *Octauum par nervorum cerebri.*
- g. *Eius radices, ex corporibus oiliuaribus prouenientes.*
9. 9. *Nonum par nervorum cerebri.*
- ε. *Filamentorum noni paris fasciculus primus et secundus pressum sibi appositi.*
- τ. *Fasciculus tertius, per insulam, quam arteria vertebralis et eius ramuli b. c. efformant, ad canalem condyloideum anteriorem properans.*
- υ. *Fasciculus quartus et inferior, per secundam insulam, cuius fines N. a. b. d. e. constituant, egrediens caeterisque fasciculis se associans.*
- φ. *Reclinata dura mater, quae intus obducebat canalem condyloideum anteriorem, cuius parietes superiores, ut in toto per hunc canalem itinere conspicuum reddere possem nervum nonum, scalpro desumui.*
- ιο. ιο. *Neruus glossopharyngeus.*
- ιι. ιι. *Neruus accessorius Willisi.*
- ψ. *Eius radices ex latere medullae spinalis inter radices primi et secundi paris cervicalium originem ducentes.*
- ι2. *Trunculus nervus, ex variis foreulis, a ganglio cervicali superiori nervi intercostalis exortis, et ex ramulo anterioris arcus primi paris cervicalium, enatus, nono neruo se inservens.*

-
13. *Ramus ab oœstao capitis pare ad nonum accedens.*
  14. *Ramus laryngeus oœstai paris.*
  15. *Ramus anastomoticus inter laryngeum nervum et glossopharyngeum.*
  16. 16. *Arcus noni paris.*
  17. 18. *Rami noni paris ad musculum hyothyreoideum.*
  19. *Portio dura nervi acutisci, ab osse, quem permeat, canali, qui a similitudine Aquaeductus Fallopio dicitur, liberata.*
  20. *Chorda tympani absissa, per peculiarem canalem, qui ab eo nomen accepit, a nervo duro, in Aquaeductu Fallopii constituto, descendens.*
  21. *Nervus durus ex Aquaeductu Fallopii per foramen stylomastoideum egressus.*
  22. 23. 24. *Eius ramii transuersi faciales dicti.*
  25. *Eius ramus temporalis dictus.*
  26. *Eius ramus inferior.*
  27. *Ramus descendens noni paris.*
  28. *Eius ramus ad musculum coracohyoideum.*
  29. *Arcus seu ansa, quae ex ramii descendantibus noni paris cum nervo descendente a cervicalium secundo et tertio pare congregatu enascitur.*
  30. 30. *Anterior ramus ex hac ansa proueniens, a nervo descendente noni paris continuatus, musculo sternohyoideo et sternothyreoideo propiciens, et interdum cum phrenico nervo intra pectoris cauitatem communicans, abscessus.*
  31. *Posterior ramus, directionem nervi descendantis a cervicalibus conservans, musculo coracohyoideo se inferens.*
  32. *Ramulus anastomoticus, qui ramos no. 30. et 31. inter se coniungit, unde triangularis spatii insula enascitur.*
-

anteriora invicem haec viae. illa vero exinde exponit
deinde duas partes. et ieiunia iuxta monachalium rite. et
deinde pauperum rite. quoniam per ieiunia monachorum se glorificant.

Etiam hanc sententiam. 31. 31.
Clementius ad suos discipulos. 32. 32.
Quoniam cunctis iustis ieiuniorum de virtutis tuae locis. 33. 33.
Praeterea sicut enim ieiuniorum de virtutis tuae locis. 34. 34.
Sicut etiam ieiuniorum de virtutis tuae locis. 35. 35.
Clementius ad suos discipulos. 36. 36.
Sicut etiam ieiuniorum de virtutis tuae locis. 37. 37.
Clementius ad suos discipulos. 38. 38.
Sicut etiam ieiuniorum de virtutis tuae locis. 39. 39.
Clementius ad suos discipulos. 40. 40.

Etiam hanc sententiam. 41. 41.
Clementius ad suos discipulos. 42. 42.
Sicut etiam ieiuniorum de virtutis tuae locis. 43. 43.
Clementius ad suos discipulos. 44. 44.
Sicut etiam ieiuniorum de virtutis tuae locis. 45. 45.
Clementius ad suos discipulos. 46. 46.
Sicut etiam ieiuniorum de virtutis tuae locis. 47. 47.
Clementius ad suos discipulos. 48. 48.

Etiam hanc sententiam. 49. 49.
Clementius ad suos discipulos. 50. 50.
Sicut etiam ieiuniorum de virtutis tuae locis. 51. 51.
Clementius ad suos discipulos. 52. 52.
Sicut etiam ieiuniorum de virtutis tuae locis. 53. 53.

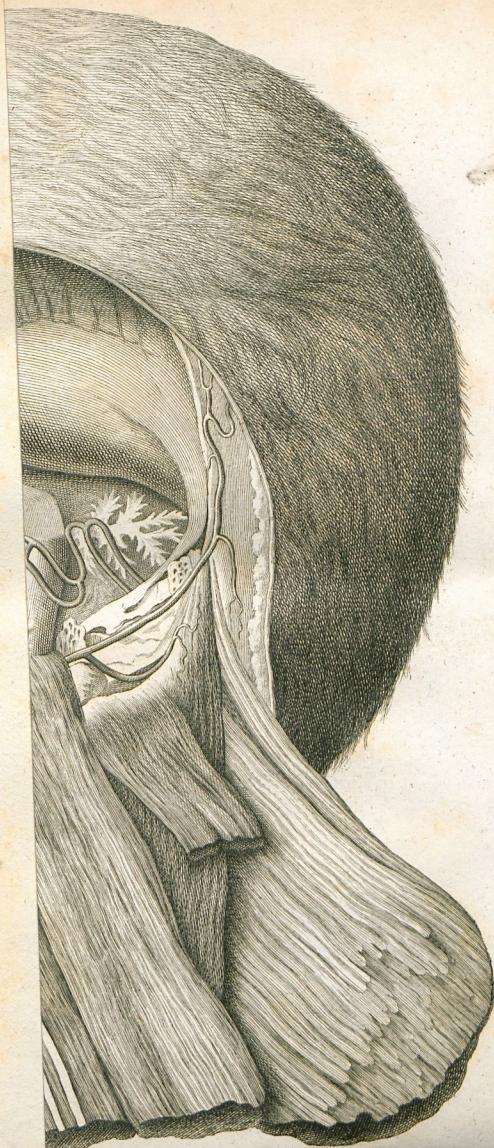
O. D. Alstedius sculps. Berolini

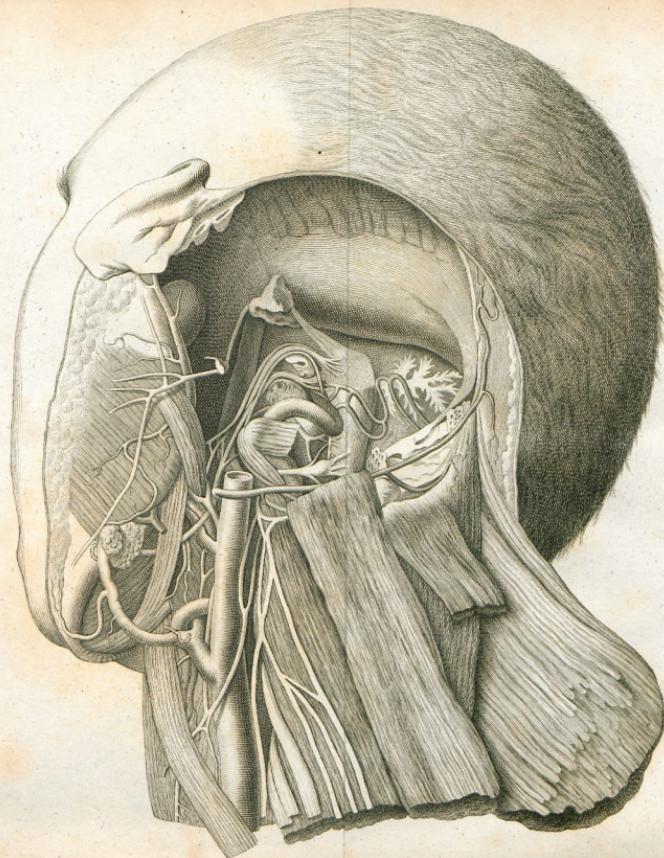
C. B. Glassbach sculps. Berolini.

C. C. Stöckbach. Leipzg. Berolini.

F. P. Kultenhofer deline. ad nat. Göttingue.

C. C. Alstedt sculps. Berolini.

Ua 34.43

ULB Halle
001 501 127

3

TA-DOL

KD 18

DE

NONO PARE NERVORVM CEREBRI.

SSERTATIO IN AVGVRALIS

QVAM

S FACVLTATIS MEDICAE
CONSENSV

PRO

DOCTORIS MEDICINAE

XXVI. AVGUST. MDCCCLXXVII.

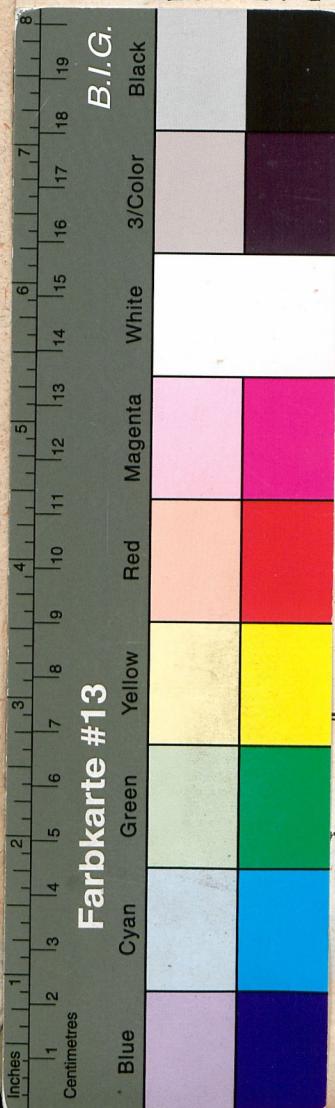
H. L. Q. S.

PVBLINE DEFENDET

RANCISCVS WILHELMVS BOEHMER

GOETTINGENSIS.

Farbkarte #13

GOETTINGAE.

ris IOH. CHRIST. DIETERICH.